

ویژه نامه پیش همایش

سه شنبه ۲۳ بهمن ۱۴۰۳

نخستین همایش بین المللی
فرصت های سرمایه گذاری
در گردشگری پزشکی

خرمشهر و آبادان

The First International Conference
on Investment Opportunities
in Medical Tourism

Khorramshahr and Abadan

المؤتمر الدولي الأول لفرص الاستثمار في السياحة الطبية

دیرخانه همایش: هلدینگ گردشگری تامین اجتماعی (هگتا)

www.icmtio.com

تماس: ۰۲۱-۴۴۸۲۷۴۰۱

Email: info@hegta.ir

گردشگر سلامت

خرمشهر و آبادان - اردیبهشت ۱۴۰۴

مدیر مسوول: محمدرضا سعدی

قائم مقام مدیر مسوول: سمانه‌سادات خرمگاه

دبیر اجرایی: نادر نینوایی

مدیر هنری: بهروز حاتمی امین

ناظر اجرایی: شادی علی

تحریریه: بهار عباسپور

حروفچینی: اعظم متولی

نشانی: خیابان شیخ بهایی جنوبی

روبه‌روی مسجد بقیه‌الله - بن‌بست سامان - پلاک ۴

روزنامه جهان صنعت

فهرست

- ۳ فرصتی برای تعامل با بازیگران کلیدی صنعت گردشگری سلامت
- ۴ نگاهی به اهداف همایش گردشگری پزشکی
- ۵ لزوم استفاده از ظرفیت‌های مغفول گردشگری سلامت
- ۶ منطقه آزاد اروند، برگ برنده گردشگری سلامت
- ۷ ظرفیت‌های ویژه گردشگری سلامت در خرمشهر
- ۸ خرمشهر؛ تلاقی ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل
- ۹ اهمیت تجدید سرمایه‌گذاری در آبادان و خرمشهر
- ۱۰ پتانسیل‌های زیرساختی گردشگری پزشکی خرمشهر و آبادان
- ۱۱ پنج قدم عمده برای جذب گردشگران پزشکی عراقی
- ۱۲ آمادگی سازمان هواپیمایی جهت ارتقای گردشگری سلامت
- ۱۳ بخش خصوصی باید به میدان بیاید
- ۱۴ چالش‌ها و فرصت‌های گردشگری سلامت
- ۱۵ بازار شکننده گردشگری پزشکی
- ۱۶ بهره بردن از تبلیغات عربی مهم‌ترین قدم است
- ۱۷ سیستم‌اتیک‌سازی؛ کلید احیای گردشگری پزشکی
- ۱۸ ظرفیت‌های بالقوه گردشگری سلامت ایران
- ۱۹ برندسازی؛ کلید رونق گردشگری سلامت
- ۱۹ آسیب گردشگری سلامت از ایران‌هراسی
- ۲۰ همایش بین المللی «فرصت‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری پزشکی» شهرهای خرمشهر و آبادان

پیام مدیر عامل هگتا به همایش «فرصت های سرمایه گذاری در گردشگری پزشکی ایران»

فرصتی برای تعامل با بازیگران کلیدی صنعت گردشگری سلامت

باتوجه به مزایا و ظرفیت های بالایی که گردشگری سلامت برای کشور دارد، تصمیم به برگزاری همایش «فرصت های سرمایه گذاری در گردشگری پزشکی ایران» گرفتیم و در این راستا چند هدف کلیدی را دنبال می کنیم.

ایجاد تعامل بین بازیگران کلیدی صنعت گردشگری سلامت یکی از این اهداف است؛ شایسته است بیمارستان ها، آژانس های مسافرتی، سرمایه گذاران، تصمیم گیران دولتی و بخش خصوصی در یک بستر مشترک گفت و گو کنند تا موانع شناسایی و راهکارهای عملیاتی مطرح شوند.

از سوی دیگر، جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی یکی دیگر از اهدافی است که برای برگزاری این همایش مدنظر داریم. ما می خواهیم نشان دهیم که ایران بستر مناسبی برای سرمایه گذاری در بیمارستان های بین المللی، مراکز آبدرمانی و استارت آپ های حوزه سلامت دیجیتال دارد. در نهایت قصد داریم که ایران به عنوان مقصد گردشگری سلامت در منطقه و خاورمیانه معرفی شود. ما در این همایش، در کنار کشورهای همسایه به خصوص همسایگان جنوبی و غربی ایران، به دنبال ایجاد همکاری های دوجانبه و چندجانبه هستیم تا زمینه ورود بیماران خارجی به ایران تسهیل شود.

توجه داشته باشید که ما باید بتوانیم در پنج سال آینده، کشورمان را به یکی از پنج مقصد برتر منطقه در حوزه گردشگری سلامت تبدیل کنیم. این هدف، نه تنها یک برنامه اقتصادی، بلکه مأموریتی ملی برای ارتقای کیفیت خدمات درمانی، افزایش تعاملات بین المللی و بهره برداری از ظرفیت های بی نظیر کشور در زمینه سلامت و طبیعت درمانی است.

برای دستیابی به این جایگاه، ارتقای استانداردهای خدمات پزشکی و بهداشتی در بیمارستان ها و مراکز درمانی کشور ضروری است.

باید بتوانیم سطح خدمات را به استانداردهای بین المللی نزدیک تر کنیم و بیمارستان های تخصصی با امکانات مدرن و نیروهای پزشکی چندزبانه ایجاد کنیم تا بیماران خارجی با اطمینان بیشتری ایران را به عنوان مقصد درمانی خود انتخاب کنند. نگاه ما به گردشگری سلامت تنها در چارچوب یک صنعت سودآور نیست، بلکه آن را یک فرصت ملی برای توسعه اقتصادی، اشتغال زایی، بهبود زیرساخت های درمانی و ارتقای جایگاه بین المللی ایران می دانیم. این مسیر نیازمند تعامل سازنده میان بخش دولتی و خصوصی، سرمایه گذاری هدفمند و برنامه ریزی هوشمندانه است. ما در هگتا و شرکت های زیرمجموعه، با جدیت و تعهد کامل این مسیر را دنبال می کنیم و تلاش داریم با استفاده از ظرفیت های عظیم کشور، گردشگری سلامت را به یکی از ارکان اصلی توسعه اقتصادی و اجتماعی ایران تبدیل کنیم.

***مدیرعامل هلدینگ گردشگری تامین اجتماعی (هگتا)**

دکتر علیرضا تابش*

می تواند به توزیع عادلانه تر امکانات درمانی در سطح کشور کمک کند.

یکی دیگر از مزایای مهم گردشگری سلامت، تقویت جایگاه علمی و بین المللی ایران در حوزه پزشکی است. افزایش ورود بیماران خارجی، ارتباط بیشتر پزشکان ایرانی با بیماران و مراکز درمانی بین المللی را به همراه دارد که در نهایت، موجب به روزرسانی دانش پزشکی کشور و ارتقای استانداردهای خدمات درمانی خواهد شد. این روند، زمینه ساز انتقال فناوری های جدید، همکاری های بین المللی و افزایش کیفیت خدمات سلامت در ایران می شود.

از منظر دیپلماسی عمومی نیز گردشگری سلامت می تواند به بهبود تصویر ایران در سطح بین المللی کمک کند. بیماران که برای درمان به ایران سفر می کنند، علاوه بر بهرهمندی از خدمات پزشکی، با فرهنگ، هنر، صنعت و توانمندی های علمی و درمانی کشور آشنا می شوند و این تجربه را به کشورهای خود منتقل می کنند. این موضوع می تواند به عنوان ابزاری مؤثر در دیپلماسی سلامت مورد استفاده قرار گیرد و جایگاه ایران را به عنوان یک مقصد قابل اعتماد در حوزه درمان و پزشکی در سطح منطقه و جهان تثبیت کند.

گردشگری سلامت یکی از ظرفیت های کلیدی در جهت توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ایران به شمار می رود و می تواند به یکی از ارکان مهم رشد پایدار کشور تبدیل شود. ایران با بهره گیری از ترکیبی کم نظیر از تخصص پزشکی، هزینه های رقابتی، جاذبه های طبیعی و امکانات درمانی متنوع، جایگاهی ممتاز در این صنعت دارد. در بسیاری از حوزه های درمانی، از جمله جراحی های زیبایی، چشم پزشکی، دندانپزشکی، ارتوپدی، درمان ناباروری و پیوند اعضا، ایران جزو کشورهای پیشرو محسوب می شود. این برتری علمی و پزشکی، همراه با هزینه های مقرون به صرفه خدمات درمانی در مقایسه با کشورهای اروپایی و حتی برخی کشورهای منطقه، مزیتی رقابتی برای کشور ما ایجاد کرده است.

علاوه بر مزایای اقتصادی و افزایش درآمد ارزی، گردشگری سلامت نقش مؤثری در اشتغال زایی و رونق صنعت گردشگری کشور دارد. توسعه این حوزه به ایجاد فرصت های شغلی در بیمارستان ها، مراکز درمانی، هتل های سلامت، حمل و نقل و خدمات رفاهی مرتبط منجر می شود. همچنین، این صنعت

دبیر همایش و معاون نظارت بر امور شرکت‌های هلدینگ گردشگری (هگتا) تشریح کرد

نگاهی به اهداف همایش گردشگری پزشکی

دکتر ارسطو یاری حصار*

ویژگی بارز بخش گردشگری در مقایسه با دیگر بخش‌های اقتصادی کشور جریان حرکت مالی و اقتصادی از مرکز به سمت نواحی پیرامونی و مرزی است و این در حالی است که سایر بخش‌های اقتصادی معمولاً جریان سرمایه را از حاشیه به سمت مرکز می‌برند. در تشریح اهمیت توسعه گردشگری در کشور نخستین مطلبی که باید به آن اشاره داشت این است که اگر به روند اقتصاد جهان در چندسال گذشته نگاه کنیم، متوجه می‌شویم که تمام کشورها حتی کشورهایی با کمترین جاذبه‌ها همواره به دنبال توسعه ظرفیت‌های گردشگری خود بوده و تلاش کرده‌اند تا اقتصادشان را با گردشگری گره بزنند.

ایران به دلیل طبیعت چهار فصل، فرهنگ‌های گوناگون، اقلیم‌های متفاوت و معماری مخصوص به خود، در تمام رشته‌های این حوزه سرآمد کشورهای دیگر است. ما ناگزیر هستیم در شرایطی که در تنگنای اقتصادی هستیم، پایه‌های اقتصاد کشور را بر روی حوزه گردشگری قرار دهیم بنابراین هلدینگ هگتا در تلاش است با ظرفیت‌ها و امکاناتی که در اختیار دارد بتواند زمینه توسعه فعالیت‌های گردشگری را فراهم کند.

یکی از حوزه‌هایی که در ایران بسیار مستعد بوده، گردشگری سلامت و پزشکی است. ایران نه تنها در بسیاری از حوزه‌های پزشکی در منطقه رقیبی ندارد بلکه چه بسا در جهان نیز سرآمد است و حرف‌های زیادی برای گفتن دارد. ضعف این موضوع در کشورهای همسایه و در بسیاری دیگر از کشورهای جهان ما را ملزم می‌سازد که زمینه را برای ورود هرچه بیشتر گردشگران سلامت به کشور فراهم سازیم و توانایی‌های خود را در حوزه گردشگری سلامت به جهان معرفی کنیم.

مشخصاً چالش‌هایی در این حوزه وجود دارد؛ در این همایش سعی شده است علاوه بر شناسایی این چالش‌ها، بسته‌های سرمایه‌گذاری برای جذب سرمایه، ایجاد اشتغال و زمینه‌سازی برای استفاده از فراهم کنیم. مرزهای طولانی

ایران با دیگر کشورها باعث ایجاد فرصت‌های بسیاری در حوزه گردشگری سلامت شده و یکی از کشورهایی که بیماران زیادی از آن با هدف درمان وارد کشور ما می‌شوند عراق است جهت استفاده از این فرصت و براساس دستوری که وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی مبنی بر تبدیل این فرصت بالقوه به یک فرصت بالفعل به ما داده‌اند این همایش را تدارک دیده‌ایم. هدف اصلی ما از برگزاری این همایش برخلاف نمونه‌های مشابه که هدفشان تولید محتوا، مقالات و امثالهم بوده، این است که با استفاده از خروجی همایش‌های قبلی، زمینه را برای عملیاتی ساختن ایده‌های آنها فراهم کنیم.

در این راه چندین گروه هدف عمده برای ما وجود دارد؛ گروه نخست سرمایه‌گذاران خارجی یا داخلی هستند که تمایل به سرمایه‌گذاری در گردشگری سلامت یا دیگر حوزه‌های گردشگری دارند. زمینه‌های دیگر از آن جهت مهم هستند که علاوه بر تاثیر تصمیم گردشگران می‌توانند زمینه را برای حضور بیشتر و طولانی‌تر آنها فراهم کنند. تلاش کردیم با مذاکره و دعوت از این سرمایه‌گذاران، چالش‌ها و موانع را شناسایی و با نقش تسهیل‌گری حلقه واسط میان سرمایه‌گذاران و نهادهای مربوطه باشیم. از این طریق جلوی خروج سرمایه محلی را بگیریم و سرمایه‌گذاران خارجی را نیز تشویق کنیم در کشور و خصوصاً خرمشهر و آبادان سرمایه‌گذاری کنند. در این حوزه جلسات گوناگونی را با اتاق بازرگانی خرمشهر و آبادان و نهادهای گوناگون در سطح محلی و ملی داشتیم. حرف‌هایشان را شنیدیم و تلاش می‌کنیم با پیشنهاد بسته‌های سرمایه‌گذاری آنها را به سرمایه‌گذاری در این حوزه تشویق کنیم.

گروه هدف دوم همایش، سفرا، رایزن‌ها و اعضای اتاق بازرگانی کشورهای همسایه هستند که تلاش می‌کنیم علاوه بر گفت‌وگو با آنها و معرفی ظرفیت‌ها، موانع آنها برای فرستادن شهروندانشان به ایران را برطرف کنیم. گروه سوم نهادها، ارگان‌ها و شرکت‌های داخلی بوده که در حوزه گردشگری موثر هستند. گردشگری یک حوزه میان بخشی است و وزارتخانه‌های گوناگون باید با یکدیگر

به صورت یکپارچه همکاری کنند تا این حوزه توسعه یابد. این ارگان‌ها و نهادها طیف گسترده‌ای از وزارتخانه‌ها مانند وزارت راه و شهرسازی برای بحث ارتباطات و شبکه‌های حمل‌ونقل، نیروی انتظامی برای ایجاد امنیت و صدور گذرنامه، سازمان توسعه تجارت، وزارت خارجه، وزارت صمت و امثالهم را در بر می‌گیرند و تمام تشکیلات موثر در این حوزه را شامل می‌شوند.

با همین هدف بیست‌وسوم بهمن‌ماه در هتل همای تهران پیش‌همایشی را خواهیم داشت و تلاش کرده‌ایم که در آن از طریق تعریف سه پیل تخصصی، ظرفیت‌های محلی استان خوزستان را از زبان مقامات محلی و بخش خصوصی این استان داشته باشیم و توانمندی‌های بخش پزشکی را نیز از زبان متخصصان بشنویم. همچنین دعوتی از سرمایه‌گذاران جهت مشارکت در پیل سوم به عمل آمده است. خروجی تمام این موارد می‌تواند تکمیل پروژه‌های ناتمام، توسعه زیرساخت‌های گردشگری، تعریف پروژه‌های جدید مانند اقامتگاه‌های بومگردی و دهکده‌های سلامت، ایجاد بیمارستان‌ها و هتل‌ها باشد. مشخصاً در طی این پروژه زنجیره‌ای از شغل‌های گوناگون در بخش‌های محلی ایجاد خواهد شد و ظرفیت‌های توسعه را در این استان بالا خواهد برد.

استان خوزستان نخستین مقصد هگتا در این برنامه است اما در تلاش هستیم تا برنامه مشابهی را در تمام استان‌هایی که پتانسیل و ظرفیت این موضوع را دارند اجرایی سازیم و سالی دو یا چهار همایش مشابه را در استان‌های گوناگون اجرا کنیم. استان‌های هرمزگان، خراسان رضوی، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی و کردستان همگی ظرفیت‌های لازم برای توسعه گردشگری سلامت را دارند و امیدوار هستیم که بتوانیم برنامه‌های مشابهی را در آن استان‌ها نیز اجرایی کنیم. هر یک از این استان‌ها بازار ویژه خود را دارند و تمام استان‌های مرزی ما در صورت یکپارچگی عملکرد دولت می‌توانند از این ظرفیت‌ها استفاده کنند.

* معاون نظارت بر امور شرکت‌های هلدینگ گردشگری (هگتا)

«جهان صنعت» از نشست مدیرعامل هلدینگ هگتا با اعضای انجمن‌های دوستی گزارش می‌دهد

لزوم استفاده از ظرفیت‌های مغفول گردشگری سلامت

و تقویت آنهاست.

تابش خاطر نشان کرد: ارتباطات و تعامل را می‌توانیم بهتر از آنچه هست برقرار کنیم. به هر روی آشنایی بیشتر با ظرفیت‌ها و امکانات تخصصی و مجرب در این حوزه می‌تواند به ما کمک کند. اعتقاد داریم در این مقطع زمانی با هم‌افزایی می‌توانیم فرصت‌های جدیدی در عرصه توریسم پزشکی خلق کنیم.

■ **استقبال انجمن‌ها از ورود هگتا به عرصه گردشگری پزشکی**

در ادامه این نشست، بوطاق خان بدلی، رییس انجمن دوستی ایران و آلمان به علاقه زیاد آلمانی‌ها به پزشکان ایرانی اشاره داشت و ظرفیت‌های موجود در زمینه جذب گردشگران سلامت از این کشور را برشمرد.

یعقوب قاسمی، رییس انجمن دوستی ایران و بلغارستان هم در این نشست به ایجاد بخش تخصصی گردشگری سلامت در انجمن‌های دوستی اشاره داشت و خواستار بهبود زیرساخت‌های گردشگری سلامت در خوزستان و سایر نقاط کشور و انجام پژوهش‌های دقیق برای شناخت بازارهای هدف شد.

رقیه حاتمی‌پورفرشی، مدیرعامل هلدینگ گردشگری فلامینگو و رییس انجمن دوستی ایران و استرالیا هم در این نشست از حضور مدیرعامل هگتا در این نشست ابراز خرسندی کرد و خواستار استفاده از حضور وی در جهت ارتقای گردشگری سلامت کشور شد. وی همچنین درخواست ساماندهی حوزه گردشگری سلامت و برطرف شدن چالش‌های ایجاد شده به واسطه فعالیت‌های دلان در این حوزه را مطرح کرد. حاتمی‌پورفرشی همچنین پیشنهاد پیگیری جهت ایجاد میز گردشگری سلامت با همکاری وزارت امور خارجه را ارائه داد. دکتر ارسطو یاری، دبیر همایش نیز در این نشست ضمن اشاره به زمینه‌های همکاری در حوزه گردشگری پزشکی خواستار هم‌افزایی جهت برگزاری تورهای آشناسازی در حوزه گردشگری سلامت شد. شایان ذکر است در این نشست روسای انجمن‌های دوستی ایران و مالزی، ایران و لوگانادا، ایران و کره جنوبی، ایران و قزاقستان، ایران و نروژ، ایران و مکزیک، ایران و نیکارا، گوتنه، ایران و چین و ایران و لوکزامبورگ نیز حضور داشتند.

این جلسه صاحب تجربه و ارتباطات وسیعی هستند و از این جهت انتقال ایده‌ها و ارتباطات آنها می‌تواند کمک‌کننده باشد و جلوی اقدامات موازی را بگیرد و امیدواریم از این طریق بتوانیم توافقات و اقدامات اجرایی جدید داشته باشیم.

■ **خوزستان پایلوت گردشگری سلامت**

مدیرعامل هلدینگ گردشگری تامین اجتماعی (هگتا) ضمن اشاره به سفرش به خوزستان و سه شهر خرمشهر، آبادان و اهواز گفت: در خوزستان با اتاق بازرگانی، منطقه آزاد اروند، جامعه پزشکی استان و جامعه گردشگری منطقه جلساتی داشتیم و همچنین بازدیدهای میدانی را نیز انجام دادیم و جمع‌بندی نیز در خدمت استاندار انجام گرفت. قرار ما بر این است که مقوله گردشگری سلامت را به صورت پایلوت از استان خوزستان که هم‌مرز با عراق است شروع کنیم و تجارب و آندوخته‌های خود را در استان‌های دیگر نیز پیاده‌سازی کنیم.

امروز کارهای کم‌پیش موفق و خوبی انجام می‌شود اما نیازمند تعامل، هم‌افزایی و ساماندهی حوزه گردشگری سلامت نیز هستیم. وی افزود: هدف هگتا از این اقدام ترغیب سرمایه‌گذاران برای حضور در فرصت‌های سرمایه‌گذاری مربوطه است تا سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی مشارکت داشته باشند. همچنین تقویت بخش گردشگری نیز مورد نظر هگتا است. در خوزستان به این نکته اشاره داشتیم که بسته‌های تشویقی به فعالان گردشگری داده نمی‌شود تا بتوانند با بازاربایی درست و هدفمند روی موضوع متمرکز شوند و امروز کسانی که به صورت حرفه‌ای گردشگری سلامت را دنبال می‌کنند در انتهای صف هستند و راننده یا کسی که بیمار را به یک مجموعه درمانی می‌برد، در لبه جلویی کار قرار می‌گیرد. این در حالی است که در دنیای امروز پلتفرم‌ها، آژانس‌ها و مجموعه‌های گردشگری می‌توانند پرچم‌دار این موضوع باشند و تمام فرآیندهای درمان می‌تواند و باید در یک فرآیند حساب شده و با تعامل و نظارت انجام شود. امروزه بعضاً در بسیاری از استان‌ها این چنین نیست و آنچه امروز در پلتفرم‌ها و آژانس‌ها در حوزه گردشگری سلامت انجام می‌پذیرد، جامعیت لازم را ندارد. بنابراین هدف بعدی ما شناخت فعالان صنعت گردشگری سلامت و به نوعی تشویق

نشست هلدینگ هگتا با اعضای انجمن‌های دوستی ایران و کشورهای دیگر در هتل همای تهران برگزار شد. هدف این نشست فراهم شدن چارچوبی برای ایجاد زمینه‌های همکاری در گردشگری به صورت عام و گردشگری سلامت به صورت خاص عنوان شده است.

این نشست در واقع گامی برای برگزاری همایش گردشگری پزشکی در استان خوزستان بوده که قرار است اردیبهشت‌ماه سال آتی برگزار شود. شناسایی فعالان گردشگری، آژانس‌داران و اثرگذاران عرصه گردشگری سلامت از جمله اهداف این نشست عنوان شده است.

گفتنی است نخستین همایش بین‌المللی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری پزشکی در نیمه‌اول اردیبهشت‌ماه در خرمشهر و آبادان و منطقه آزاد اروند برگزار می‌شود. در این همایش سفرهای کشورهای خارجی، رابینز‌های فرهنگی، اعضای اتاق‌های بازرگانی و همچنین فعالان گردشگری سلامت کشور حضور می‌یابند.

■ **ظرفیت‌های هگتا**

علیرضا تابش، مدیرعامل هلدینگ گردشگری تامین اجتماعی (هگتا)، در این نشست گفت: هلدینگ گردشگری تامین اجتماعی ۱۰ سال پیش با هدف تقویت زنجیره گردشگری در کشور ایجاد شد و یکی از شرکت‌های تابعه سازمان تامین اجتماعی کشور است و الان ۶ شرکت تابع این مجموعه هستند. هتل‌های همای، قطار رجا، حمل‌ونقل ریلی رجا، هتل‌های ایرانگردی و جهانگردی، آژانس بین‌المللی تامین و دهکده ساحلی اتزلی هر یک به نوعی در زنجیره گردشگری هلدینگ هگتا فعالیت دارند.

وی افزود: آنچه قصد داریم با حضور حضار در این جلسه به آن توجه بیشتری داشته باشیم، مقوله گردشگری سلامت در کشور است. این جلسه هم‌اندیشی از آن رو برگزاری شده تا ببینیم چگونه می‌توان از ظرفیت‌های مغفولی که در گردشگری سلامت کشور وجود دارد به شکل مطلوب بهره برد. حضار در

مدیر توسعه گردشگری سازمان منطقه آزاد اروند در گفت‌وگو با «جهان صنعت» عنوان کرد

منطقه آزاد اروند، برگ برنده گردشگری سلامت

اعتبار و جذب سرمایه‌گذاری جهت تقویت زیرساخت‌ها، مهم‌ترین قدم برای آغاز است.

■ منطقه آزاد اروند

بابامرادی گفت: بدون شک منطقه آزاد اروند به عنوان یکی از مناطق ویژه اقتصادی ایران می‌تواند نقش مؤثری در توسعه گردشگری سلامت کشور ایفا کند. این منطقه به دلیل معافیت‌های مالیاتی و وجود زیرساخت‌های مناسب برای تجارت و سرمایه‌گذاری، امکان جذب سرمایه‌گذاران خارجی و توسعه زیرساخت‌های درمانی را فراهم می‌آورد و می‌تواند در نقش یک بازیگر اساسی عمل کند. همچنین می‌توان تسهیلات ویژه‌ای برای گردشگران سلامت از کشورهای عربی به ویژه اخذ مجوزهای اقامتی کوتاه‌مدت در نظر گرفت و با این کار مراجعان بیشتری را تشویق به درمان در ایران کرد. مجموع این اقدامات می‌تواند تجربه‌ای با کیفیت بسیار بالاتر برای گردشگران ایجاد کند.

مدیر توسعه گردشگری سازمان منطقه آزاد اروند گفت: لازم به ذکر است با توجه به مزایای ویژه منطقه آزاد اروند، سرمایه‌گذاری در بخش‌های درمانی می‌تواند به طور ویژه‌ای مورد توجه سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی قرار گیرد. در نهایت نیز احداث بیمارستان در این مناطق می‌تواند نقش بسیار مهمی در حضور گردشگران سلامت عراقی در کشور داشته باشد و این بیمارستان‌ها می‌توانند با ارائه خدمات تخصصی در حوزه‌های مختلف درمانی، به‌ویژه زمینه‌های مورد توجه گردشگران عراقی مانند جراحی‌های زیبایی یا درمان‌های تخصصی رقابت پذیرتر از همیشه ظاهر شوند.

بومی استان به زبان عربی نیز نکته بسیار مهمی به‌شمار می‌رود؛ این مزیت منحصر به فرد به تسهیل ارتباط میان بیماران و کادر درمان کمک شایان توجهی کرده است. همچنین می‌توان به وجود چشمه‌های آبگرم معدنی در برخی از مناطق استان خوزستان به عنوان مقاصد درمان طبیعی اشاره کرد.

■ تورهای درمانی

بابامرادی گفت: برخی بیمارستان‌ها و مراکز درمانی خوزستان خدمات خاصی برای گردشگران عرب مانند مترجمان عربی، کادر درمانی عرب زبان و امکانات ویژه گردشگری ارائه می‌دهند. این مراکز معمولاً به طور خاص برای این دسته از گردشگران، بسته‌های درمانی طراحی می‌کنند و در برخی مواقع، تورهای درمانی به مقصد استان برای جذب گردشگران عربی برگزار می‌شود که پتانسیل زیادی برای جذب گردشگر دارند. این تورها معمولاً شامل درمان‌های پزشکی، اقامت در هتل‌های سطح بالا و خدمات ویژه گردشگری هستند.

وی در ارتباط با چالش‌های موجود در این حوزه گفت: یکی از چالش‌های اصلی گردشگری سلامت در استان خوزستان، عدم تبلیغات و معرفی مناسب این ظرفیت‌ها به‌ویژه در بازارهای هدف عرب‌زبان است. بسیاری از گردشگران عرب هنوز از پتانسیل‌های درمانی خوزستان اطلاع درستی ندارند و این امر مانع از توسعه تمام‌عیار گردشگری سلامت در کشور می‌شود. همچنین مناسبانه‌اگرچه استان خوزستان دارای برخی مراکز درمانی پیشرفته است اما هنوز زیرساخت‌های گردشگری به اندازه کافی توسعه نیافتند. تخصیص

ابداً مناطق آزاد تجاری منجر به توسعه سریع و آسان‌تر تجارت و فعالیت‌های اقتصادی در سراسر جهان شده است اما لازم به ذکر است پتانسیل‌های این مناطق تنها محدود به فعالیت‌های تجاری نیست. مناطق آزاد می‌توانند به عنوان بازیگران تاثیرگذاری در حوزه‌های دیگری مانند گردشگری نیز ظاهر شوند و عملکرد تاثیرگذاری از خود نشان دهند. وجود منطقه آزاد تجاری اروند در استان سرشار از پتانسیل خوزستان، زمینه بسیار مناسبی برای رشد گردشگری سلامت در این استان را پدید آورده است.

در گفت‌وگو با امیر هوشنگ بابامرادی، مدیر توسعه گردشگری سازمان منطقه آزاد اروند به بررسی پتانسیل‌های استان و به طور ویژه منطقه آزاد اروند پرداخته‌ایم.

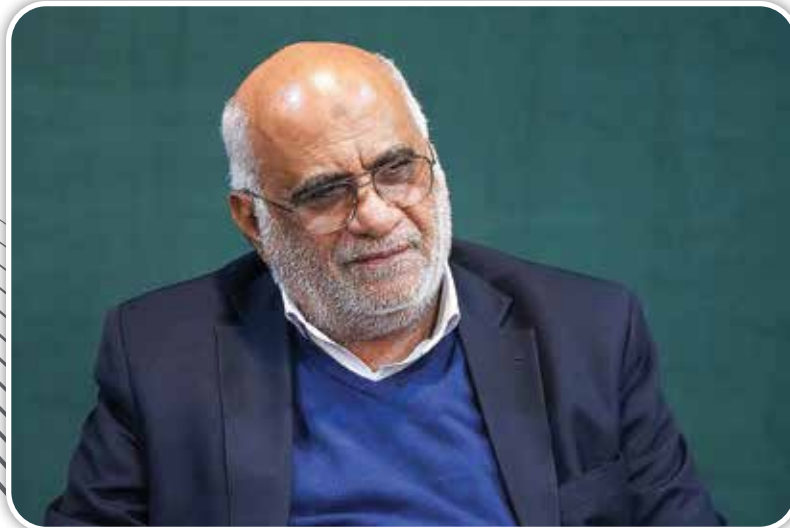
■ پتانسیل‌های فراوان

بابامرادی گفت: اگر بخواهیم نگاهی کلی به مزیت‌های گردشگری سلامت استان خوزستان داشته باشیم به لیست طولی بر می‌خوریم که من به اختصار به شرح برخی از موارد آن می‌پردازم. مهم‌ترین مورد این است که استان خوزستان در نزدیکی مرزهای شرقی و جنوبی عراق قرار دارد و همین امر باعث می‌شود بسیاری از شهروندان عراقی برای درمان‌های پزشکی به این استان مراجعه کنند. برخورداری استان از بیمارستان‌ها و مراکز درمانی پیشرفته می‌تواند زمینه را برای حضور هرچه بیشتر بیماران که به دنبال درمان‌های خاص نظیر درمان‌های ارتوپدی، جراحی‌ها، درمان‌های زیبایی و دندانپزشکی هستند را فراهم آورد.

وی ادامه داد: تسلط نسبی کادر درمان

نماینده مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با «جهان صنعت» مطرح کرد

ظرفیت‌های ویژه گردشگری سلامت در خرمشهر

مستقیمی بر گردشگران سلامت خصوصا گردشگران عراقی خواهد داشت. فاصله بسیار کم میان دو شهر خرمشهر و بصره که هر دو در کناره مرز ایران و عراق قرار دارند می‌تواند عامل بسیار تاثیر گذاری باشد. لازم به ذکر است شهر بصره پس از بغداد بزرگ‌ترین و پرجمعیت‌ترین شهر عراق است و به لحاظ موقعیت جغرافیایی و استراتژیک برای عراق بسیار حیاتی به شمار می‌رود.

در حال حاضر طرح‌هایی در این شهر در حال اجراست که دور از ذهن نیست آن را در آینده نه‌چندان دور به هاب تجاری منطقه تبدیل سازد. به طور کلی میان جنوب عراق و استان خوزستان اشتراکات فراوانی در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی، اعتقادی و حتی قبیله‌ای وجود دارد. بسیاری از قبایل عراقی هستند که قسمتی از آنها در خوزستان است و بالعکس. همین امر موجب شده است که آوازه قدرت پزشکی و توسعه سیستم درمانی کشور به این بخش از مردم عراق برسد و تمایل زیادی برای درمان در ایران از سمت آنها به وجود آید.

■ جاذبه‌های فراوان منطقه

مطورزاده خاطر نشان کرد: نکته مهم این است که پهنه خرمشهر می‌تواند تبدیل به هسته مرکزی برای جذب عراقی‌ها شود. میانگین درمان در ترکیه ۱۵ هزار دلار است و این در حالی است که هزینه‌های درمان در کشورمان به طور میانگین نزدیک به ۳ هزار دلار است. دیگر شهرهای کشور مانند شیراز و اصفهان نیز از مردمان آبادان و خرمشهر برای ارتباط با گردشگران سلامت عراقی استفاده می‌کنند.

وی افزود: این امر نشان‌دهنده پتانسیل بالای مردم و فرهنگ خرمشهر برای ارتباط با قشر عظیمی از مردم منطقه است؛ ارتباطی که می‌تواند منافع بسیاری برای کشور هم در کوتاه‌مدت و هم در بلندمدت حاصل کند.

مرز دریایی به خرمشهر هستیم. خرمشهر در زنجیره ارتباط ایران با جهان خارج، حلقه سرنوشت‌سازی به‌شمار می‌رود. به علت تعداد بالای گردشگران به کشور امکان جذب تمام آنها در خرمشهر، آبادان و حتی استان خوزستان وجود ندارد و اکثر این افراد پس از ورود به کشور به سمت شهرهای مرکزی از جمله تهران، شیراز، مشهد و اصفهان حرکت می‌کنند. خوشبختانه در خرمشهر یک بیمارستان تخصصی جراحی قلب در حال تکمیل است و پس از به سرانجام رسیدن این پروژه می‌توان امید داشت که تعداد بسیار بالاتری از این گردشگران در خود خرمشهر خدمات درمانی را دریافت کنند.

■ تعداد مناسب مراکز درمانی

وی در ارتباط با تعداد مراکز درمانی شهر گفت: علاوه بر مرکز قلب نام برده یک مرکز درمانی تخصصی متعلق به بخش خصوصی نیز در خرمشهر قرار دارد که جناب تابش نیز در سفر اخیر خود از آن دیدن کردند و از تجهیزات بسیار مدرن آن تقدیر کردند. بیمارستان دولتی ولیعصر نیز با ۲۴۰ تخت در حال خدمت‌رسانی به شهروندان و گردشگران سلامت است. مطب‌ها و درمانگاه‌های گوناگون نیز که در عرصه‌های گوناگون مانند دندان پزشکی، حوزه‌های زیبایی، آزمایشگاه‌ها، رادیولوژی‌ها و مواردی از این دست در سطح شهر وجود دارد. لازم به ذکر است در نزدیکی خرمشهر چندین بیمارستان بزرگ در آبادان از جمله بیمارستان طالقانی، بیمارستان امام خمینی (ره) و بیمارستان تامین اجتماعی وجود که موجب دسترسی ساده‌تر گردشگران به امکانات و خدمات پزشکی می‌شود.

■ اشتراکات فراوان جغرافیایی و فرهنگی

نماینده مردم خرمشهر در مجلس شورای اسلامی در ارتباط با ظرفیت‌های جغرافیایی در نتیجه نزدیکی به بصره گفت: برگزاری همایش پیش‌رو تاثیر

برخی شهرها به علت تحولات تاریخی و رویدادهایی که از سر می‌گذرانند به معنا و مفهومی بسیار فراتر از یک شهر در قلب و روح مردم کشور دست خواهند یافت. خرمشهر یکی از بهترین نمونه‌های موجود برای این مساله است؛ شهری که یادگار سال‌ها فداکاری بی‌دریغ و از خودگذشتگی‌هایی است که در حافظه تاریخی مردم ایران ثبت شده است. خرمشهر علاوه بر جایگاه معنوی خاص خود، به علت موقعیت ژئواستراتژیک و دارا بودن مرزهای گوناگون زمینی و آبی با کشورهای حوزه خلیج فارس و عراق، فرصت‌های بی‌نظیری را در حوزه‌های گوناگون مانند گردشگری سلامت نصیب کشور می‌کند و پتانسیل‌های بالقوه و بالفعل فراوانی را در خود جای داده است.

در گفت‌وگو با مصطفی مطورزاده، نماینده مردم خرمشهر در مجلس شورای اسلامی به برخی پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های فراوان اقتصادی، فرهنگی و جغرافیایی این شهر پرداخته‌ام.

■ سیستم حمل‌ونقل ترکیبی

مطورزاده گفت: توجه به بحث گردشگری سلامت در خرمشهر از دو جهت حائز اهمیت و قابل تقدیر است؛ مورد نخست اینکه استقلال و تمامیت ارزی کشور در حال حاضر را می‌توان مدیون دفاع جانانه مردم این شهر در روزهای ابتدایی جنگ دانست و اگر آن حماسه توسط خرمشهر که از مرفه‌ترین شهرهای کشور در آن زمان بود صورت نمی‌گرفت، سقوط خوزستان دور از ذهن نبود. مورد دوم، موقعیت جغرافیایی خرمشهر و مرز آن با عراق، امارات و دیگر کشورهای حوزه خلیج فارس است که یک سیستم حمل‌ونقل ترکیبی شامل حمل‌ونقل زمینی و دریایی را تشکیل می‌دهد.

وی افزود: در حال حاضر شاهد ورود روزانه بیش از ۱۵ هزار تبعه خارجی عمدتاً عراقی از مرز شلمچه و

فرماندار شهر جنوبی استان خوزستان در گفت‌وگو با «جهان صنعت» عنوان کرد

خرمشهر؛ تلاقی ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل

است. لازم به ذکر است پادمان‌های دفاع مقدس مانند شلمچه همواره جزو ارزش‌های معنوی این شهر به‌شمار می‌رود.

وی ادامه داد: نکته دیگر هم‌زیانی مردم خرمشهر با عراقی‌های آن سوی مرز است که یکی از مزیت‌های منحصر به فرد این استان به‌شمار می‌رود. از آنجا که کادر درمان بومی شهر عموماً به زبان عربی مسلط هستند، گردشگر سلامت عراقی احساس غربت نمی‌کند و این امر به اعتماد و نزدیکی با بیمار کمک شایانی می‌کند. قرابت‌های فرهنگی و اعتقادی میان مردم خرمشهر و مردم آن سوی مرز نیز منجر به ایجاد ظرفیت‌های فراوانی در حوزه گردشگری برای این شهر شده است.

■ فاصله اندک با بصره

فرماندار خرمشهر خاطر نشان ساخت: فاصله بصره به عنوان پایتخت اقتصادی عراق و دومین شهر بزرگ این کشور با خرمشهر حدود نیم‌ساعت است و این امر باعث شده بیمار عراقی حتی برای موارد اورژانسی به راحتی به مراکز درمانی خرمشهر مراجعه کند و پس از درمان به کشور خود بازگردد. وی افزود: حذف مرزهای گمرکی شایانی به این روند کرده است. ۵ تا ۸ هزار نفر روزانه به توجّه به شرایط آب‌وهوا از مرز وارد استان می‌شوند که آمار بسیار خوبی به‌شمار می‌رود. با توجّه به آماری که از اتاق بازرگانی به دست‌مان رسیده هزینه‌های درمان در ایران کمتر از ۳ هزار دلار است، این در حالی است که این رقم در کشورهای رقیب مانند ترکیه به ۱۵ هزار دلار نیز می‌رسد.

امیدوارم برگزاری همایش‌هایی نظیر همایش گردشگری پزشکی هگتا، موجب شود خرمشهر، آبادان و به طور کلی خوزستان به عنوان مرکزی برای درمان نته‌تها در کشور بلکه در سطح منطقه شناخته شود.

تخصصی قلب که به زودی راه‌اندازی خواهد شد، به افزایش کمیت و کیفیت مراکز درمانی این شهر کمک شایانی کرده است. در سفر جناب رییس‌جمهور اعتبار ۱۵۰ میلیارد تومانی برای این بیمارستان که تا کنون ۸۵ درصد از ساخت آن تکمیل شده است در نظر گرفته شد و امیدوار هستیم تا سال آینده شاهد بهره‌برداری از آن باشیم. شایان ذکر است این بیمارستان بزرگ‌ترین مرکز فوق تخصصی قلب جنوب غرب کشور و استان خوزستان خواهد بود.

فرماندار خرمشهر گفت: همچنین بیمارستان طالقانی آبادان که در جوار خرمشهر قرار دارد موفق به کسب رده‌بندی گردشگری سلامت شده است. بیمارستان تامین اجتماعی نیز با ۸۶ تخت‌خواب در این شهر سال آینده راه‌اندازی خواهد شد؛ این مرکز درمانی دارای مجوز توریست درمانی یا به اختصار آی‌پی‌دی است که خود نشان از کیفیت رقابت‌پذیر این بیمارستان با نمونه‌های خارجی است. همچنین بخش خصوصی نیز در حال تکمیل یک بیمارستان است. مجموعاً بیش از پنج بیمارستان در آبادان و خرمشهر در حال خدمت‌رسانی به مردم بومی و گردشگران سلامت استان هستند.

■ امکانات رفاهی و تفریحی

هاشمی افزود: لازم به ذکر است هر گردشگر سلامت علاوه بر امکانات درمانی نیازمند امکانات رفاهی و تفریحی است. خرمشهر دارای جاذبه‌های گردشگری فراوانی مانند رودخانه کارون، بهمن‌شیر و اروند است. همچنین آب‌وهوای بسیار مطبوع این استان خصوصاً در فصل‌های سرد سال در کنار فضای سبز دلچسب در روستاها، نخلستان‌ها، مزارع و دهکده‌های گردشگری بر مزیت‌های این استان در تمام حوزه‌های گردشگری افزوده

«خرمشهر نته‌تها در حال حاضر مراکز درمانی خوبی دارد، بلکه در آینده نه‌چندان دور به تعداد این مراکز افزوده خواهد شد.» این گفته شاهی هاشمی، فرماندار این شهرستان، نشان‌دهنده پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های عمده خرمشهر در تبدیل به یکی از قطب‌های درمانی کشور است.

استان خوزستان از زمان‌های تاریخی دور به عنوان یکی از قطب‌های درمانی کشور به‌شمار می‌رفته است؛ در این میان خرمشهر به علت موقعیت جغرافیایی خود در کنار مراکز درمانی پیشرفته، ظرفیت‌های فراوانی برای توسعه گردشگری سلامت در کشور را داراست. در گفت‌وگویی پیش‌رو با فرماندار این شهر به شرح برخی از این ظرفیت‌ها و بررسی وضعیت درمانی فعلی این شهر پرداخته‌ایم.

■ ظرفیت‌های کنونی و آتی خرمشهر

شاهی هاشمی، فرماندار خرمشهر گفت: خرمشهر علاوه بر داشتن جاذبه‌های متعدد به علت وجود ویژگی‌های منحصر به فرد دارای مزیت‌های گوناگون در حوزه گردشگری سلامت است. نخستین مورد وجود پایانه شلمچه به عنوان پایانه جنوبی مرز در این شهر است که ارتباط ما را با کشور عراق برقرار می‌سازد. روزانه حدود ۴ تا ۵ هزار شهروند عراقی تنها از این پایانه وارد کشور می‌شوند و همین موضوع پتانسیل بسیار بالایی در حوزه گردشگری سلامت برای این شهر را رقم می‌زند.

وی افزود: خرمشهر نته‌تها در حال حاضر مراکز درمانی بسیار خوبی دارد بلکه در آینده نه‌چندان دور به تعداد این مراکز افزوده خواهد شد. وجود یک کلینیک بسیار مجهز و مطابق با استانداردهای روز جهان که جناب دکتر تابش نیز در سفر خود از آن بازدید به‌عمل آوردند، در کنار یک بیمارستان

رییس اتاق بازرگانی خرمشهر در گفت‌وگو با «جهان صنعت» تاکید کرد

اهمیت تجدید سرمایه‌گذاری در آبادان و خرمشهر

در منطقه سازمان منطقه آزاد انجام شود. باید گفت مشکلی در بحث تامین زمین هم وجود ندارد و تنها بحث، بحث سرمایه‌گذاری است که امیدوار هستیم با حضور هگتا و دیگر سرمایه‌گذاران این اتفاق هرچه زودتر بیفتد.

دیدگاه گردشگران عراقی نسبت به خدمات بهداشتی و پزشکی ایران چیست و میزان تمایل آنها به استفاده از این خدمات در چه سطح است؟

گردشگران عراقی به شدت مایل به دریافت خدمات پزشکی ایران هستند. در حال حاضر بیشترین حضور عراقی‌ها مربوط به کشورهای ایران، ترکیه و هند است. این امر دلایل گوناگونی دارد. از جمله تنوع مرزها و سادگی رفت‌وآمد میان دو کشور.

نکته بعد هزینه پایین خدمات بهداشتی و سلامت در ایران است. برای مثال یک بیمار در امارات متحده عربی به طور متوسط نیازمند هزینه ۱۵ هزار دلار است که این رقم در ایران به طور متوسط نزدیک به ۳ هزار دلار است. هماهنگی که می‌دانید، پزشکان ایرانی در سطح خاورمیانه پزشکان بنامی هستند و بیماران عراقی زیادی مایل به معالجه توسط آنها هستند.

گردشگری سلامت چه تاثیری بر ایجاد اشتغال در منطقه دارد؟

شرایط سرمایه‌گذاری در منطقه مهیاست و از آنجا که اکثر مجوزها در منطقه صادر می‌شوند، کار ساده‌تر نیز می‌شود. منطقه پذیرای سرمایه‌گذاران خرد و کلانی مانند هگتاست. به نظر من در حال حاضر استفاده مطلوبی از حضور عراقی‌ها در منطقه نداریم و لازم است با افزایش سرمایه‌گذاری، این شرایط را تغییر دهیم. به طور متوسط با حضور هر فرد در منطقه پنج تا هفت شغل ایجاد می‌شود که خود سهم بالایی در اشتغال منطقه دارد. همچنین این امر منجر به تغییر کلی جو می‌شود چراکه گردشگر به دنبال خود بازار، رستوران، هتل و ... می‌آورد و جذب سرمایه می‌کند. در نهایت باید بگویم در اتاق بازرگانی کامل خود را برای کمک به توسعه گردشگری سلامت اعلام می‌کنیم.

گردشگری ترکیبی و استفاده از مزایای آن نیز به وجود می‌آید

تامین زیرساخت‌های حمل‌ونقل و ایجاد بیمارستان و کلینیک به عنوان مهم‌ترین زیرساخت‌های لازم برای رونق گردشگری پزشکی به شمار می‌رود، نظر شما درباره زیرساخت‌های این دو بخش در استان خوزستان چیست؟

خوشبختانه در این منطقه امکان حمل‌ونقل ترکیبی شامل ریلی، دریایی، هوایی و جاده‌ای وجود دارد که زمینه را برای ایجاد یک شهرک سلامت مهیا می‌سازد. آبادان و خرمشهر که دو شهر مجاور یکدیگر هستند دارای سه کلینیک تخصصی بیمارستانی، سه کلینیک خصوصی مربوط به بیماری‌های خاص و کلینیک‌های کوچک مانند دندانپزشکی‌ها هستند. در حال حاضر بیمارستان قلب خرمشهر نیز تامین اعتبار شده است که این اتفاق به خودی خود اثرات مثبتی دارد.

مهم‌ترین مقاصد گردشگری پزشکی در استان خوزستان چه شهرهایی هستند؟

مهم‌ترین مقصد گردشگران سلامت در استان خوزستان به علت وجود متخصصان بسیار حاذق که اکثر استاد تمام دانشگاه هستند، اهواز است. در مرحله بعد آبادان به علت وجود علوم پزشکی آبادان در جایگاه دوم قرار دارد. به طور کلی علوم پزشکی خوزستان به دو قسمت تقسیم می‌شود؛ یکی علوم پزشکی جندی شاپور اهواز که شمال و شرق استان را در بر دارد و دیگری علوم پزشکی آبادان که آبادان، خرمشهر، ماهشهر و شادگان را در بر می‌گیرد.

برای بهبود وضعیت گردشگری پزشکی در آبادان و خرمشهر نیاز به تجدید سرمایه‌گذاری و احداث زیرساخت چه بخش‌هایی وجود دارد؟

به طور کلی زیرساخت و سرمایه‌گذاری در این دو شهر با توجه به جمعیت مقبول است اما اگر هدف جذب گردشگر است، نیاز به سرمایه‌گذاری و احداث زیرساخت‌های جدید وجود دارد که امیدوار هستیم این اتفاق در بین دو شهر و

با نگاهی به بازارهای هدف گردشگری سلامت ایران متوجه می‌شویم، بیش از هر کشوری بازار عراق در حوزه گردشگری سلامت موثر و قابل‌انکاست.

مرز طولانی بین دو کشور ایران و عراق و انواع روش‌های حمل‌ونقل از جمله آبی، جاده‌ای و هوایی و همچنین تشابهات فرهنگی با مردم کرد زبان و عرب زبان کشور، ایران را به مقصد مطلوب و دلخواه گردشگران سلامت عراقی بدل ساخته است.

در این میان استان خوزستان و شهرهای آبادان و خرمشهر به سبب موقعیت جغرافیایی و فرهنگی خود در بحث تبادل گردشگران سلامت با عراق، یکی از بازیگران بسیار مهم به شمار می‌روند.

در همین راستا در گفت‌وگویی پای صحبت‌های سید مصطفی موسوی، رییس اتاق بازرگانی خرمشهر نشستیم. وی به توضیح برخی ظرفیت‌های استان خوزستان در حوزه گردشگری سلامت پرداخته است که مشروح این گفت‌وگو در پی می‌آید.

به نظر شما مهم‌ترین مزیت‌های گردشگری سلامت در استان خوزستان چیست و این استان در این حوزه چه ظرفیت‌هایی دارد؟

منطقه ما در حال حاضر به شکل یک منطقه عبوری درآمد است که در روزهای عادی بین ۵ تا ۷ هزار و در مناسبات ۱۰ تا ۱۲ هزار نفر از آن تردد دارد.

مقاصد نزدیک به ۷۰ درصد از این افراد، گردشگری سلامت و گردشگری زیارتی است. چنانچه هدفگذاری کنیم می‌توان حدود ۳۰ درصد از این افراد را جذب منطقه خودمان کنیم. البته شرط لازم برای این اتفاق رفع برخی چالش‌ها و سرمایه‌گذاری مجدد در منطقه است.

زدیکی خرمشهر به شهر بصره که پس از بغداد مهم‌ترین شهر اقتصادی این کشور با جمعیتی نزدیک به ۷ میلیون نفر جمعیت شناور است، از مزیت‌های خرمشهر در حوزه گردشگری سلامت به شمار می‌رود. با ایجاد زیرساخت‌های گردشگری مانند هتل‌ها، رستوران‌ها و بازارها در منطقه، امکان

«جهان صنعت» از وضعیت زیرساخت‌های درمانی جنوب استان خوزستان گزارش می‌دهد

پتانسیل‌های زیرساختی گردشگری پزشکی خرمشهر و آبادان

درمانی تخصصی متعلق به بخش خصوصی نیز بوده که تجهیزات آن مطابق استانداردهای روز جهان است و یکی از پیشرفته‌ترین مراکز درمانی استان به‌شمار می‌رود.

■ پروژه مورد انتظار

احتمال می‌رود بیمارستان فوق تخصصی قلب خرمشهر تا سال آینده به بهره‌برداری برسد. در سفر رییس‌جمهور اعتبار ۱۵۰ میلیارد تومانی برای این بیمارستان که تاکنون ۸۵ درصد از ساخت آن تکمیل شده است در نظر گرفته شد. شایان ذکر است این بیمارستان بزرگ‌ترین مرکز فوق تخصص قلب جنوب غرب کشور و استان خوزستان خواهد بود. بیمارستان ۷۶ تختخوابی قلب خرمشهر که با ظرفیت گردشگری سلامت در سه طبقه و زیر بنای ۶۱۹۰ مترمربعی در دست احداث است به بخش‌های فوریت‌ها، کلینیک، جراحی، بستری، سی‌تی‌اسکن، رادیوگرافی، آنژیوگرافی، پست‌آنژیوگرافی، آزمایشگاه و داروخانه مجهز است.

این مرکز تخصصی قلب پس از بهره‌برداری علاوه بر شهرهای خرمشهر، آبادان، اروندکنار، مینوشهر، چوئیده، شادگان و روستاهای تابعه، بیماران کشور عراق را نیز پذیرش خواهد کرد و بار مراجعه به مرکز استان و سایر استان‌های کشور را کاهش خواهد داد.

لازم به ذکر است علاوه بر این مراکز تخصصی، مطب‌ها و درمانگاه‌های گوناگون نیز در عرصه‌های گوناگون مانند دندانپزشکی، حوزه‌های زیبایی، آزمایشگاه‌ها، رادیولوژی‌ها و مواردی از این دست در سطح این دو شهر وجود دارد و در حال خدمت‌رسانی به شهروندان هستند.

نزدیکی و مجاورت این دو شهر موجب شده است که بیماران گزینه‌های گوناگونی برای دریافت خدمات پزشکی داشته باشند.

با توجه به این ظرفیت‌ها باید ادعان داشت که جنوب استان خوزستان با مرکزیت آبادان و خرمشهر ظرفیت‌های بالایی در حوزه گردشگری پزشکی دارد و با توجه به هم‌مرز بودن با عراق، شرایط لازم برای توسعه این حوزه از گردشگری و درآمدزایی ارزی از این منطقه فراهم است

■ تاریخچه صدساله بیمارستان امام

بیمارستان امام خمینی (ره) با سابقه فعالیت نزدیک یک قرن در سال ۱۳۰۶ با ظرفیت ۲۵۲ تختخواب و با هدف ارائه خدمات به جمعیت تحت پوشش صنعت نفت افتتاح شد. این بیمارستان تا سال ۱۳۶۲ در حال فعالیت بود؛ پس از آن به دلیل جنگ تحمیلی ایران و عراق تا سال ۱۳۶۹ تعطیل شد و سپس با خاتمه جنگ مجدداً فعالیت خود را آغاز کرد.

در حال حاضر این مرکز دارای بخش‌های اطفال، داخلی، جراحی، زنان و زایمان، همودیالیز، سی‌سی‌یو، آی‌سی‌یو، آنکولوژی، اورژانس، یک اتاق عمل بزرگ، یک اتاق عمل سرپایی، پنج‌درمانگاه در سطح شهر و پلی‌کلینیک تخصصی با ظرفیت ۱۵۰ تخت و ۱۰۳ تخت فعال است.

■ بیمارستان جدید تامین اجتماعی

بیمارستان جدید تامین اجتماعی آبادان با اعتباری بالغ بر ۱۰ هزار میلیارد ریال و با زیربنای ۲۰ هزار مترمربعی احداث شد. این بیمارستان شامل بخش‌های تخصصی از جمله جراحی و داخلی زنان و مردان، دیالیز، اطفال و زایمان، مراقبت‌های ویژه نوزادان، ICU، CCU، فیزیوتراپی، مجموعه کامل تصویربرداری مشتمل سی‌تی‌اسکن، رادیوگرافی، ماموگرافی، سونوگرافی، آزمایشگاه و دندانپزشکی است. تعداد تخت‌های این بیمارستان ۱۶۰ عدد اعلام شده است. این مرکز درمانی دارای مجوز توریست درمانی یا به اختصار ای‌پی‌دی است که خود نشان از کیفیت رقابت‌پذیر این بیمارستان با نمونه‌های خارجی است.

■ ظرفیت‌های درمانی خرمشهر

در خرمشهر بیمارستان دولتی ولیعصر با ۲۴۰ تخت در حال خدمت‌رسانی به شهروندان و گردشگران سلامت است. این مرکز، تنها بیمارستان درمانی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی آبادان در خرمشهر است که با مساحت ۹۷۰۲ مترمربع و زیربنای ۲۲۶۰۰ مترمربع در سال ۱۳۸۱ به بهره‌برداری رسید. علاوه بر این بیمارستان خرمشهر دارای یک مرکز

اگر علم در ثریا باشد مردمانی از سرزمین فارس به آن دست خواهند یافت؛ این حدیث شریف از پیامبر اکرم (ص) بهترین اثبات بر این امر است که ایرانیان از زمان‌های باستان در دانش‌های رایج آن زمان سرآمد جهانیان بودند. استان خوزستان از دوران باستان جایگاه ولایی در زمینه‌های گوناگون علمی و به‌طور ویژه طبابت داشته است و وجود بیمارستان دانشگاه گندی‌شاپور که مهم‌ترین مرکز درمانی جهان باستان به‌شمار می‌رود، مدرکی بر این ادعاست.

به‌طور کلی علوم پزشکی خوزستان به دو قسمت تقسیم می‌شود؛ یکی علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز که شمال و شرق استان را در بر دارد و دیگری علوم پزشکی آبادان که آبادان، خرمشهر، ماهشهر و شادگان را در بر می‌گیرد. در گزارش پیش‌رو با توجه به اهمیت استراتژیک دو شهر آبادان و خرمشهر در امر گردشگری سلامت، به بررسی وضعیت درمانی در این دو شهر پرداخته‌ایم.

■ شرایط مراکز درمانی آبادان

بیمارستان طالقانی آبادان وابسته به دانشکده پزشکی آبادان که بزرگ‌ترین مرکز درمانی وابسته به این دانشکده به‌شمار می‌رود در سال ۱۳۵۲ به بهره‌برداری رسیده است. در طول دوران دفاع مقدس به دلیل بمباران‌های هوایی تعطیل و پرسنل آن به شهرستان‌های اطراف اعزام شدند. این بیمارستان سرانجام در سال ۱۳۷۴ پس از پایان تعمیرات اساسی مجدداً آغاز به کار کرد. در سال ۱۳۸۰ تمامی بخش‌های بیمارستان شهید بهشتی نیز به بیمارستان طالقانی انتقال یافت. مساحت این بیمارستان ۶۱۹۶۵ و زیربنای آن ۲۲۳۲۰ مترمربع است.

این مرکز درمانی در تمام حوزه‌های تخصصی اقدام به ارائه خدمات می‌کند و در حال حاضر دارای بیش از ۲۶۰ تخت فعال است. لازم به ذکر است این بیمارستان موفق به کسب رده‌بندی جهانی گردشگری سلامت شده است.

بافت گردشگران سلامت عراق در گفت‌وگو با دبیر کل اتاق مشترک ایران و عراق بررسی شد

پنج قدم عمده برای جذب گردشگران پزشکی عراقی

خود بهره می‌برند که روش بسیار مفیدی به شمار می‌رود اما ما از آن استفاده‌ای نمی‌بریم. پایه این نوع تبلیغ، خلق نیاز در کشور مقصد است و بازدهی فراوانی دارد.

■ ترسیم نقشه راه

سنجایی شیرازی گفت: به طور کلی اگر از تجهیز زیرساخت‌های داخلی گذر کنیم می‌توان پنج قدم عمده را برای تقویت گردشگری سلامت نام برد. قدم نخست ایجاد و انتقال بازاریابی به داخل عراق است. تیم‌های پشتیبانی مذکور یکی از بهترین روش‌ها برای شناسایی موارد و نیازمندی‌های جامعه عراق است. قدم دوم، اطلاع‌رسانی از طریق زیرساخت‌های رسانه‌ای جامعه عراق است. از آنجا که تمرکز جمعیتی عراق در مرزهای شرقی این کشور است باید این نکته را در نظر بگیریم و حضور فعالی در شبکه‌های مجازی داشته باشیم. قدم سوم توجه به شبکه مراکز خدمات مسافرتی و زیارتی فعال در عراق است که پتانسیل بسیار فراوانی برای جذب و شناسایی بیماران دارد وی خاطر نشان کرد: نکته چهارم امضای یک تفاهتنامه بین وزارت بهداشت‌های طرفین و سسوق دادن شرکت‌های بیمه به سمت ارائه خدمات در ایران است. فروش بسته‌های بیمه تکمیلی درمان به طور قطع تاثیر فراوانی در افزایش مراجعان دارد. نکته پنجم تاسیس یا اختصاص مراکز برای ارائه خدمات ویژه به بیماران عراقی است که به مراکز اقامت این افراد نزدیک باشد تا بتوان هزینه‌های مالی را کاهش داد چراکه عمده مراجعان عراقی از قشر پایین و متوسط جامعه عراق هستند.

نمی‌گیرند؛ امکان سفر به کشورهای رقیب از اروپا گرفته تا ترکیه و اردن را ندارند و عمدتاً مورد هدف دلان قرار می‌گیرند. این دلان از ارتباطات یا توانایی زبانی خود استفاده می‌کنند و در مواردی به قصد دریافت سود از بیماران سوءاستفاده می‌کنند. همچنین یک دسته از دلان هستند که می‌توان آنان را دلان بیماران حقیقی نامید که عمدتاً مرز نشینانی با قرابت فرهنگی و زبانی با مردم عراق هستند.

■ بازاریابی ناکارآمد

سنجایی شیرازی اظهار کرد: در بررسی عمیق‌تر متوجه می‌شویم مراجعان عراقی براساس طبقه اجتماعی خود، در دو دسته جای می‌گیرند؛ طبقه مرفه که امکان سفر به اروپا و آمریکای شمالی را دارند و طبقه متوسط و بعضاً پایین جامعه که می‌توانند جامعه هدف گردشگری سلامت کشور باشند و عمدتاً ایران، ترکیه، اردن و هند را به عنوان مقصد خود انتخاب می‌کنند. البته موارد استثنایی به خصوص در بحث جراحی زیبایی وجود دارد که در آن ایران مقصد تمام اقشار جامعه عراق به شمار می‌رود و در چند سال اخیر نیز رشد مثبتی داشته است.

وی افزود: متأسفانه بازاریابی ما در بحث گردشگری سلامت بسیار ناکارآمد است و حتی آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های نوشته شده نیز به بازاریابی و شبکه‌سازی در عراق هیچ توجهی نداشته است. مراکز ما بازاریاب و بازارسازی در عراق ندارند و اطلاع‌رسانی‌ها نیز به درستی انجام نمی‌شود. دیگر کشورها از استراتژی تیم‌های پزشکی پشتیبان با خدمات عام‌المنفعه جهت شناساندن خدمات

به طور قطع شناسایی بازار هدف یکی از نخستین اقدامات جهت توسعه هر کسب‌وکاری به شمار می‌رود. تنها با شناخت صحیح نیازمندی‌ها و بافت جمعیتی مراجعان است که می‌توان اطلاع‌رسانی و تبلیغات صحیح کرد یا دست به ایجاد خلاقیت زد. «جهان‌صنعت» در گفت‌وگو با جهان‌بخش سنجایی شیرازی، پزشک و دبیر کل اتاق مشترک ایران و عراق به بررسی بافت جمعیتی گردشگران سلامت عراقی و همچنین ترسیم یک نقشه راه برای جذب تعداد بالاتر گردشگران سلامت از عراق پرداخته است که مشروح این گفت‌وگو در پی می‌آید.

■ دسته‌بندی مراجعان

دبیر کل اتاق مشترک ایران و عراق گفت: مراجعان عراقی به ایران عمدتاً به سه دسته تقسیم می‌شوند؛ دسته نخست افرادی هستند که بستگانی داخل ایران دارند. این افراد ممکن است بستگان مهاجرانی باشند که پس از سقوط صدام در ایران باقی ماندند یا به علت مرز نشینی، اقوامی در ایران دارند. بیمارستان‌های دولتی استان‌های مرزی مانند خوزستان، ایلام، کردستان، آذربایجان غربی و برخی شهرهای مرکزی مانند تهران و قم عمده‌ترین مراکز مراجعه این دسته به شمار می‌روند. دسته دوم افرادی هستند که به علت تبلیغات عمدتاً چهره به چهره از دسته اول و آگاهی از وجود یک مرکز یا پزشک خاص در ایران به عنوان گردشگران سلامت به کشور سفر می‌کنند. وی افزود: دسته سوم نیز افرادی هستند که در هیچ یک از دو دسته بالا قرار

رییس سازمان هواپیمایی کشور در گفت‌وگو با «جهان صنعت» مطرح کرد

آمادگی سازمان هواپیمایی جهت ارتقای گردشگری سلامت

کشور به همان شکلی که آژانس‌های مسافرتی معمول مسافرگیری می‌کنند بیمارگیری را با توجه به خدمات مورد نیاز بیماران انجام دهند، سازمان هواپیمایی کشور نیز آمادگی خود را برای همکاری هرچه بهتر با آنها اعلام می‌کند. تصور کنید یک مرکز درمانی با آخرین امکانات روز جهان در زاهدان احداث شود.

اگر ما بتوانیم شرایط حمل‌ونقل آسان را فراهم کنیم، هم پزشکان حاذق به راحتی به این مراکز رفت‌وآمد می‌کنند هم بیماران دغدغه ندارند. در همین همسایگی استان سیستان و بلوچستان، بیماران پاکستانی تمایل بسیار بالایی به درمان در ایران دارند و اگر بتوانیم این بیماران را برای درمان به بیمارستان زاهدان انتقال دهیم و سپس بازگردانیم عملاً سطح درمانی استان چند مرحله ارتقا خواهد یافت.

آیا سازمان هواپیمایی کشور ظرفیت‌های لازم برای انتقال بیماران غیربومی در سراسر کشور را دارد؟ تاکنون چه اقداماتی در راستای تقویت ظرفیت‌ها صورت گرفته است؟

سازمان هواپیمایی کشور توانایی و ظرفیت کامل برای همراهی با این امر را دارد. در همین مثال پاکستان، ما در حال امضای یک توافقنامه هستیم که آزادی‌های پرواز را به هر دو طرف می‌دهد و می‌تواند از شهرهای مختلف پاکستان به زاهدان پرواز داشت یا از زاهدان به شهرهای دیگر رفت.

ایجاد چرخه‌ها و دوره‌های درمانی در کشور برای بیماران خارجی مسلمان یکی از اسباب توسعه پایدار در نظام درمانی کشور است و می‌تواند به صادرات خدمات پزشکی بینجامد.

اگر این آژانس‌ها هرچه زودتر فعالیت خود را آغاز کنند ما نیز در سازمان هواپیمایی کشور آمادگی کامل خود را برای همکاری با این طرح اعلام می‌کنیم و تمام موانع را نیز به زودی رفع خواهیم کرد تا این اتفاق بتواند اقتصاد بهتری را برای کشور به ارمغان آورد.

در همین رابطه اگر بخواهیم تمام نقاط کشور را با بهترین امکانات پزشکی تجهیز کنیم، باید بازگشت سرمایه آن را ضمانت کنیم.

یکی از بهترین راه‌ها برای این امر، پذیرش بیماران غیر بومی از سراسر جهان به‌خصوص همسایگان است چرا که ارزش وارد شده همراه این بیماران می‌تواند هزینه‌ها را پوشش داده و متجربه سوددهی شود.

می‌توان مراکز تخصصی جامعه هدف بیماران خارجی را در مناطق نسبتاً محروم کشور احداث کرد و با تبلیغات و برندسازی صحیح برای آن، از جذب بیماران غیربومی مطمئن شد.

در این صورت نه تنها بیماران بومی بدون نگرانی بابت هزینه‌ها و بازگشت سرمایه مرکز می‌توانند از خدمات آن که قابل مقایسه با بهترین‌ها در سطح منطقه است استفاده کنند بلکه ارزش وارد شده توسط بیماران خارجی می‌تواند زمینه یک توسعه همه‌جانبه در منطقه را فراهم کند.

به نظر شما اهمیت حمل‌ونقل در گردشگری سلامت مشخصاً از چه لحاظ قابل بررسی است؟ زیرساخت‌های کشور در این بخش را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بیمار را باید به‌صورت تضمین شده از محل استقرارش به مرکز رساند و سپس او را به محل سکونتش باز گرداند. چنین امری از توانایی یک سیستم حمل‌ونقل ساده خارج است و نیازمند یک سیستم حمل‌ونقل ترکیبی است که خوشبختانه زیرساخت‌های آن در کشور مهیاست. مشخصاً صنعت حمل‌ونقل هوایی یکی از بهترین ابزارها در کشور است که می‌تواند نیاز به جابه‌جایی بیماران را به بهترین شکل ممکن برطرف سازد.

یکی از پیشنهادات ما در این حوزه تشکیل آژانس‌های گردشگری سلامت است تا به‌وسیله آن بتوان بهترین هماهنگی را با بیماران غیربومی خواهان خدمات درمانی کشور داشت.

در همین رابطه اگر این آژانس‌ها بتوانند در خارج از

در جهان امروز که به‌لطف انقلاب ارتباطات مرزها بیش از هر زمان دیگری در حال کمرنگ‌شدن است و مردم با اهداف گوناگون به‌سادگی به دیگر نقاط جهان سفر می‌کنند، صنعت حمل‌ونقل هوایی دو چندان یافته است در این میان صنعت حمل‌ونقل هوایی به‌علت مزیت‌های گوناگون خود در سفرهای بین‌المللی، بیش از سایر روش‌های حمل‌ونقل مورد تأکید قرار دارد.

گردشگری سلامت به‌ذات خود با حمل‌ونقل و جابه‌جایی بیماران میان کشورها گره خورده است و صنعت حمل‌ونقل هوایی می‌تواند به‌عنوان یکی از بازیگران اصلی در گردشگری سلامت قلمداد شود.

در این مطلب در گفت‌وگو با دکتر حسین پورفرزانه، رییس سازمان هواپیمایی کشور به بررسی ظرفیت صنعت هوایی کشور جهت ایفای نقش در حوزه گردشگری سلامت و امکانات پیش‌رو برای استفاده هرچه بهتر از آن پرداخته‌ایم.

وضعیت گردشگری سلامت در ایران را چگونه ارزیابی می‌کنید و به نظر شما برای ارتقای آن چه ضرورت‌هایی وجود دارد؟

پیش از پرداختن به امکانات مورد نیاز گردشگری سلامت به‌طور ویژه، بهتر است ابتدا اندکی به چرایی الزام وجود آن در کشور بپردازیم. نظام سلامت در سراسر جهان چندین مولفه اساسی دارد که در صورت تلاش برای ارائه خدمات در شأن مردم در سراسر کشور و توسعه این نظام باید به آنها توجه ویژه داشت.

مورد نخست صرفه اقتصادی است. مشخص است اگر نصب یک دستگاه درمانی گران‌قیمت در یک منطقه دورافتاده کشور صرفه اقتصادی نداشته باشد، امکان سرمایه‌گذاری روی آن به‌طور فاحشی پایین می‌آید چراکه هزینه تجهیز مرکز درمانی به احتمال زیاد به سرمایه‌گذاران بر نمی‌گردد. این موضوع باعث می‌شود نه تنها تمرکززدایی صورت نگیرد بلکه بخش بزرگی از فعالان این حوزه به‌سمت مناطق پرتراکم کشور هجوم بیاورند.

نایب‌رییس اتاق بازرگانی تهران در گفت‌وگو با «جهان صنعت» مطرح کرد

بخش خصوصی باید به میدان بیاید

و زیرساخت‌ها را تامین اعتبار کنند. مشخص است بیماری که وارد کشور می‌شود و شخصی که همراه او است علاوه بر خدمات پزشکی و درمانی نیازمند امکانات رفاهی و تفریحی نیز هستند و این امر نیازمند گسترش و توسعه زیرساخت‌های گردشگری در سراسر کشور است. برای این موضوع تامین اعتبار زیرساخت‌ها و گسترش و توسعه آنها از الزامات اولیه به شمار می‌رود

■ ارزش‌آوری بی‌خطر

نایب‌رییس اتاق بازرگانی تهران افزود: با توجه به پتانسیل‌های بی‌شماری که در کشور وجود دارد و با نظر به وجود انواع نعمت‌های خدادادی و تاریخی در صورتی که هر یک از سه بخش دولت، قانونگذار و بخش خصوصی وظیفه خود را به درستی انجام دهند و نگاهی بلندمدت به این پروسه داشته باشند دور از ذهن نیست که گردشگری سلامت به یکی از حوزه‌های مهم اقتصادی کشور تبدیل شود. در این میان اتاق بازرگانی و اتحادیه‌ها نیز که وظیفه میانجیگری میان دولت و بخش خصوصی را دارند می‌توانند بسیار راهگشا ظاهر شوند و ارزش‌آوری قابل توجهی برای کشور بدون وجود خطراتی مانند آلودگی‌های زیست‌محیطی را از مسیر گردشگری سلامت برای کشور به‌وجود بیاورند.

استانداردها، آموزش کارمندان مربوطه و الگوبرداری صحیح از دیگر کشورهای فعال در این حوزه است. در صورت تامین این پیش‌نیازها کشور ما از حیث دانش و توان فنی می‌تواند جزو کشورهای سرآمد گردشگری سلامت نه تنها در منطقه بلکه در جهان باشد.

■ مزیت‌ها و چالش‌های گردشگری سلامت

جوانمردی ادامه داد: موقعیت جغرافیایی و ژئوپلیتیکی خاص کشور و دارا بودن اقسام مرزهای زمینی و آبی با دیگر کشورها از مزیت‌های ایران در حوزه گردشگری سلامت به شمار می‌رود. لازمه استفاده صحیح از این پتانسیل‌های انتسابی و اکتسابی در کشور، تبدیل گردشگری سلامت از یک کسب‌وکار کوتاه‌مدت با هدف کسب نهایت سود از بیماران خارجی، به یک جریان بلندمدت و سیستماتیک است. برای اجرای این امر، دولت و قانونگذاران باید به دنبال تسهیل ورود گردشگران خارجی به کشور باشند، استانداردها را مطابق معیارهای جهان به‌روزرسانی کنند و مشوق‌هایی را برای سرمایه‌گذاران در نظر بگیرند. همچنین باید برای چالش‌های نقل و انتقال مالی و پرداخت با وجود تحریم‌ها چاره‌اندیشی کرده

پر بیراه نیست که بخش خصوصی را موتور محرکه کشور در تمام حوزه‌ها بنامیم؛ بخش خصوصی نیرویی است که می‌تواند با حضور خود در تمام حوزه‌ها شرایط را برای توسعه و پیشرفت اقتصادی فراهم آورد؛ حوزه گردشگری سلامت نیز از این اصل مستثنا نیست.

در گفت‌وگو با شهاب جوانمردی، نایب‌رییس اتاق بازرگانی تهران به بررسی نقش این بخش در توسعه گردشگری سلامت پرداخته‌ایم.

■ تاثیرگذاری بخش خصوصی بر توسعه

جوانمردی در ارتباط با اهمیت حضور همه جانبه بخش خصوصی در حوزه گردشگری سلامت گفت: نه تنها حوزه گردشگری سلامت بلکه هر کسب‌وکاری به واسطه حضور و پشتوانه اقدام بخش خصوصی است که می‌تواند به توسعه برسد و اصولاً نقشی را جز بخش خصوصی نمی‌توان برای این امر تصور کرد. خوشبختانه بخش خصوصی ایران نیز توان و ظرفیت ارائه خدمات درخور و باکیفیت را در حوزه گردشگری به خصوص گردشگری سلامت داراست. برای این امر چندین و چند پیش‌نیاز عمده وجود دارد. از جمله این پیش‌نیازها کیفی شدن زیرساخت‌ها، ارتقای

رئیس بیمارستان ابن‌سینای تهران در گفت‌وگو با «جهان صنعت» تشریح کرد

چالش‌ها و فرصت‌های گردشگری سلامت

■ آفت سیاست‌زدگی

رئیس بیمارستان ابن‌سینا گفت: شاید بتوان سیاست‌زدگی در حوزه گردشگری سلامت را بزرگ‌ترین چالش حال حاضر به شمار آورد. در کشور ما تمام مسائل متأثر از موضوعات و رویدادهای سیاسی است. تحریم‌ها و به دنبال آن مشکلاتی مانند کمبودهای دارویی موجب شده است که از رقبا عقب بمانیم.

در کشور از آنجا که دولت به دنبال پایین نگه داشتن قیمت‌هاست ما نمی‌توانیم خدمات خود را به شایستگی ارائه دهیم و متأسفانه همین موضوع می‌تواند از دلایل مهاجرت نیروی انسانی نخبه قلمداد شود. چالش دیگر که دوباره با تحریم‌ها در ارتباط است مشکلات حمل‌ونقل است.

کیفیت خطوط هوایی و تعداد پروازها چندان قابل قبول نیست. همچنین مشکلات در صدور ویزا برای اتباع افغانستانی موجب شده است که ما قشر عظیمی از مراجعان مان را از دست بدهیم وی افزود: در نظر داشته باشید در همین حین رقبای منطقه‌ای از قبیل ترکیه منتظر هستند تا از هر یک از این نقاط ضعف ما به نواحاست بهره ببرند. ضعف زیرساخت‌های گردشگری نیز در سال‌های جاری از دیگر عواملی است که موجب عقب‌افتادگی ما نسب به رقبا شده است. نبود مترجم در بیمارستان‌ها و مشکلات اسکان و نبود یک روند سیستماتیک از دیگر دلایلی است که گردشگری سلامت را در کشور ما با چالش مواجه ساخته است

عوامل افزایش استقبال از گردشگری سلامت را در سال‌های اخیر بررسی کنیم، در مرحله نخست عامل قیمت وجود دارد. کیفیت نیروی انسانی و خدمات نیز در مرحله بعد مهم‌ترین علتهای است که بر تصمیم گردشگران سلامت در انتخاب مقصد تأثیر می‌گذارد.

وضعیت مراکز درمانی و بیمارستان‌ها و همچنین دریافت گواهی‌های بین‌المللی مانند جی‌سی‌ای نیز از متغیرهای مهم در امر جلب گردشگران سلامت به شمار می‌رود.

■ پیش‌بینی هند و ترکیه

انبسیان ادامه داد: یک عامل دیگر که به صورت سنتی بر گردشگری سلامت تأثیر می‌گذارد امکان ارتباط و اعتماد بیماران با ساختار نظام سلامت کشور مقصد است. برای مثال بیماران کشور عمان به طور سنتی به درمان چشم پزشکی ایران خصوصا در شهر شیراز اعتماد دارند و این امر موجب شده است ما در حال حاضر نیز بیماران زیادی از سمت عمان در شهر شیراز داشته باشیم. ما در کنار داشتن چندین رقیب منطقه‌ای، مزیت‌های ویژه خود را نیز داریم. ترکیه و هند رقبای قدرتمندی به شمار می‌روند و هم از لحاظ کیفیت و هم از لحاظ قیمت در سطح قابل قبولی به شمار می‌روند. اسامات تمرکز خود را روی ارائه خدمات گران‌قیمت و لوکس در مراکز جدید قرار داده است. در ترکیه و هند، پزشکان بومی هستند اما امارات به دنبال واردات نیروی انسانی متخصص است.

گردشگری سلامت به عنوان یکی از شاخه‌های رو به رشد گردشگری ابن‌روزها متقاضیان زیادی در سرتاسر جهان دارد. همین امر موجب شده است تمام کشورهای که حرفی برای گفتن در حوزه پزشکی دارند، شانس خود را در آن محک بزنند.

ابن‌سینا با افزایش ظرفیت‌های گردشگری در این کشورها و همچنین استفاده از دیپلماسی گردشگری همراه است.

در گفت‌وگو با دکتر آرش انبسیان، رئیس بیمارستان ابن‌سینای تهران به بررسی مزیت‌های کشور در حوزه گردشگری سلامت و همچنین دلایل الزام توجه به این حوزه پرداخته‌ایم.

■ متغیرهای تأثیرگذار

انبسیان گفت: گسترش ارتباطات در سرتاسر جهان و ایجاد امکان حمل‌ونقل آسان بین‌المللی این امکان را فراهم آورده است که مردم حق انتخاب داشته و مشخص کنند در کجا، به وسیله چه کسانی و با چه استانداردهایی معالجه و درمان شوند.

به این امر وجود محدودیت‌های گوناگونی مانند نبود پزشک متخصص و کیفیت پایین درمان در برخی مناطق را هم اضافه کنید تا دلیل ارتقا و گسترش گردشگری سلامت در سال‌های اخیر را متوجه شوید.

همچنین بحث تفاوت قیمت درمان در نقاط مختلف جهان نیز به استقبال از ابن‌دامن می‌زند. اگر بخواهیم مهم‌ترین

رئیس اداره گردشگری سلامت وزارت بهداشت در گفت‌وگو با «جهان صنعت» عنوان کرد

بازار شکننده گردشگری پزشکی

شده و خدمات‌رسانی مطلوب به او صورت گیرد. گردشگری درمانی یک کار بین‌المللی است و نمی‌توان آن را با سلیقه و سیاستگذاری صرف خود جلو ببریم و باید ببینیم در دنیا در خصوص این صنعت قائل به چه چیزهایی هستند و ما نیز بر همان اساس عمل کنیم. در این زمینه لازم نیست که از سطوح بسیار بالا یعنی کشورهایی مثل آلمان الگوبرداری کنیم بلکه باید لاقطل ببینیم کشورهای نظیر هندوستان، ترکیه، اردن چه سیاست‌هایی اتخاذ کرده‌اند که به این موفقیت رسیده‌اند و همان رویه را پی بگیریم.

■ در سال‌های اخیر انتقادات بسیاری در خصوص فعالیت دلال‌ها و البته نبود متولی مشخص در گردشگری درمانی ایران مطرح شده است. شما وضعیت این بخش و چالش‌های آن را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

متأسفانه امروز متولیان و کسانی که باید سیاستگذاری کنند، نقش خود را کنار گذاشته‌اند و مشغول فعالیت‌های موازی و بعضاً خنثی کردن یکدیگر هستند. بنابراین سیاستگذار یا مغز متفکر ما درگیر این مباحث خاص است، در نتیجه فعالیت‌ها در حوزه پزشکی سلامت به بازار سنتی یعنی عراق، افغانستان و برخی کشورهای حوزه خلیج فارس و به ابتدایی‌ترین شکل خود محدود شده است. این شرایط به شدت شکننده است؛ امروز مشخص نیست بخش بزرگی از عملیات گردشگری درمانی کشور در کجا و به چه شکلی انجام می‌شود و در خصوص بخش اقتصادی آن هم به وضوح کسی از آن خبر ندارد و به سبب فعالیت بروکرها و دلال‌ها، فعالیت‌های این حوزه به صورت زیرزمینی انجام می‌شود. البته بروکر در همه جای دنیا وجود دارد اما آنجایی کار بروکر آسیب‌زاست و باید جلوی آن گرفته شود که اولاً خدمات را گران و دوم بدون مشخصات و شناسنامه به بیمار خارجی ارائه می‌کند. قطعاً وجود این روند می‌تواند آبروی گردشگری درمانی کشور را به مخاطره بیندازد و موجب زیان و بدنامی بازار سلامت کشور شود.

در نهایت باید بگویم باتوجه به وضعیت اقتصادی کشور و چالش‌های موجود وقتی یک مجموعه یا تشکیلاتی تصمیم می‌گیرد همایشی در حوزه گردشگری پزشکی برگزار کند قطعاً بسیار ارزشمند است و کار بزرگی است. امیدوارم که تفکر و سیاستی که پشت برگزاری همایش است در بعد از برگزاری آن هم همچنان تداوم داشته باشد.

می‌افتد این است که متأسفانه بیمار به لحاظ اقتصادی معمولی و روبه پایین از افغانستان و عراق به ایران می‌آید اما بیمار برخوردار اقتصادی هم از عراق و هم از افغانستان به کشورهای دیگر می‌رود. بیماران برخوردار افغانستانی تا پیش از قدرت گرفتن طالبان به هندوستان می‌رفتند و پس از یک وقفه، اکنون نیز باردیگر طالبان دارد روابطش را با هند برقرار می‌کند و باز هم جریان اعزام گردشگر به هندوستان شکل می‌گیرد.

در مورد گردشگران درمانی برخوردار عراقی نیز باید اذعان کرد که این گروه امروز بیشتر به کشور ترکیه می‌روند. بنابراین در بازار سنتی با بیماران به لحاظ اقتصادی متوسط افغانستانی و عراقی مواجه هستیم که شاید اگر هیچ اقدامی هم انجام ندهیم، این گروه به کشور می‌آیند.

■ وضعیت در مورد بازار گردشگری درمانی بین‌المللی یا به اصطلاح بازار غیر سنتی گردشگری پزشکی به چه شکل است؟ جایگاه ایران در عرصه رقابت با کشورهای منطقه در این حوزه چگونه است؟

در مورد بازار بین‌الملل و غیرمنطقه‌ای باید بگویم که عملاً هیچ کاری انجام نمی‌دهیم، اگر به قیای خود در منطقه یعنی هندوستان و ترکیه نگاه کنیم، می‌بینیم که این دو کشور از آمریکا و از کشورهای اروپای غربی بیمار می‌گیرند. باید ببینیم که چه اشکالاتی در عملکرد ما وجود دارد که نمی‌توانیم بیماران این کشورها را جذب کنیم.

باید ببینیم که درست مثل ذات کار پزشکی که یک کار تیمی است و یک گروه باید روی بیمار کار کنند و پزشکان متخصصان مختلفه متخصص رادیولوژی و... با هم همکاری داشته باشند، بقیه امور وابسته به پزشکی از جمله مسائل مرتبط با بیماران بین‌الملل نیز می‌طلبد که فعالیت‌های آن به صورت گروهی انجام شود.

در گردشگری پزشکی سازمان‌ها، نهادها و گروه‌های مختلف درگیر و تأثیرگذار هستند و نمی‌توان نقش هیچ یک را منکر شد. به نظر می‌آید یک تیم حاکمیتی در موضوع بیمار بین‌الملل دورهم جمع شوند و برای گردشگری درمانی کشور سیاستگذاری کنند. از سوی دیگر باید به مساله پایش و کیفیت خدمات رسانی به بیمار بین‌الملل توجه کرد. امروز در دنیا افزون بر نتیجه، فرآیندی که طی شده تا به نتیجه مورد نظر برسد هم بسیار مهم است. بنابراین صرف داشتن پزشکان بسیار خوب، اگرچه لازم است اما کافی نیست. بیمار بین‌الملل باید از لحظه ورود به کشور مراقبت

گردشگری پزشکی ایران یکی از حوزه‌های دارای ظرفیت بالا در کشور است که توان ایجاد درآمد ارزی بالایی را نیز دارد. با این وجود اما تاکنون بازار این حوزه بیشتر یک بازار سنتی معطوف به برخی از کشورهای همسایه بوده است. از سوی دیگر وجود متولیان متعدد و حضور گسترده دلالان مانع استفاده حداکثری از توان این بخش شده است.

برای بررسی بیشتر این موضوعات به سراغ دکتر سعیدهاشم‌زاده، رئیس اداره گردشگری سلامت وزارت بهداشت و رئیس پیشین بیمارستان شهید مصطفی خمینی تهران رفتیم. وی در گفت‌وگو با «جهان صنعت» ضمن تأکید بر ظرفیت‌های بالای گردشگری سلامت در ایران، از لزوم برنامه‌ریزی برای رقابت در این حوزه با رقبای منطقه‌ای گفت و برگزاری همایش و رویدادها در این حوزه را به شرط تداوم و استمرار، مطلوب ارزیابی کرد. مشروح مصاحبه «جهان صنعت» با دکتر سعیدهاشم‌زاده را در ادامه می‌خوانید.

■ ظرفیت‌های گردشگری درمانی ایران را چگونه می‌بینید و عمده گردشگران پزشکی ورودی به ایران از چه کشورهایی هستند؟

در خصوص ظرفیت‌ها و مزایای گردشگری درمانی ایران، به اندازه کافی صحبت شده است. در خصوص پرسش دوم اما به نظر می‌آید بازار بیمار بین‌الملل ایران را به دو بخش تقسیم کرد: بخش اول مربوط به بازار سنتی است که در آن عمده گردشگران درمانی ورودی، از کشورهای افغانستان و عراق هستند. بازار دیگر دورتر از همسایگان و بازار بین‌المللی گردشگری درمانی ایران است. در مورد بازار سنتی گردشگری درمانی باید بگویم حتی اگر دیوار بکشیم و هیچ اقدامی صورت ندهیم، باز هم بیمار عراقی و افغانستانی وارد ایران می‌شوند. در مرزهای شرقی به سبب آنکه هم‌زبان بوده و به لحاظ بعد مسافتی هم نزدیک هستیم و با ما قرابت فرهنگی دارند، گردشگران درمانی می‌آیند. لذا بیماران افغانستان از مرزها وارد کشور می‌شوند؛ مراکز درمانی شناخته شده و مطلوبی هم در مناطق شرقی کشور وجود دارد که بیماران افغانستانی به آنها مراجعه کرده و خدمات دریافت می‌کنند.

■ کم و کیف وضعیت گردشگری درمانی ورودی از بازارهای سنتی یعنی عراق و افغانستان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

اتفاقی که در بازار سنتی گردشگری درمانی ورودی به کشور

رایزن فرهنگی عراق در گفت‌وگو با «جهان صنعت» مطرح کرد

بهره بردن از تبلیغات عربی مهم‌ترین قدم است

■ در حال حاضر مهم‌ترین چالش بیماران عراقی برای درمان در ایران چیست؟

چالشی که ما به طور ویژه در ارتباط با بیماران عراقی داریم، دریافت بعضاً سه یا چهار برابری هزینه‌هاست. نبود نظارت و عدم سیستماتیک‌سازی روند آمد و رفت بیماران عراقی بعضاً زمینه را برای فعالیت گسترده دلالاتی که خود نقش مترجم را ایفا می‌کنند فراهم کرده و این موضوع مزیت رقابتی ما را که قیمت پایین‌تر نسبت به دیگر کشورهای منطقه است از بین می‌برد. در این شرایط دور از ذهن نیست که با از بین رفتن مزیت هزینه‌های به‌صرفه به علت دریافت هزینه‌های سه تا چهار برابری، بیماران عراقی تریکه یا اردن را برای مقاصد درمانی خود انتخاب کنند.

همانگونه که اشاره کردم بهترین قدمی که می‌توانیم در حل چالش فوق برداریم، سیستماتیک‌سازی این روند و دادن تسهیلات مناسب به بیماران عراقی است. مسلماً اگر چالش‌هایی مانند عدم امکان استفاده از کارت‌های بانکی در بیمارستان، مشکلات اسکان بیمار و فرد همراه، مشکلات ترجمه و مواردی از این دست برطرف شود دست دلالتان نیز از این پروسه کوتاه می‌شود و می‌توان از مزایای گردشگری سلامت برای دو طرف استفاده کرد.

قدم نخست باید یک آگاه‌سازی مناسب از امکانات درمانی ایران و مزیت‌های آن مانند قیمت مناسب به نسبت کشورهای دیگر منطقه، سطح کیفیت، تنوع روش‌های درمانی، معرفی پزشکان فعال در کشور و مواردی از این دست صورت بگیرد. نکته مهم این است که این تبلیغات به زبان بومی مردم بازار هدف مد نظر، یعنی عربی باشد تا بتوان بدون واسطه بیشترین ارتباط را با بیماران گرفت.

در قدم‌های بعدی، اقدامی که از نظر من می‌تواند روند تبادل بیماران را بیشتر کند و زمینه‌ساز ورود حداکثری بیماران عراقی در ایران شود، آشنایی جامعه عراق با پزشکان ایرانی از طریق حضور و فعالیت پزشکان ایرانی در این کشور است.

انگیزه بسیاری از بیمارانی که در حال حاضر به قصد معالجه و دریافت خدمات درمانی از عراق به ایران سفر می‌کنند، به طور معمول وبزیت و درمان توسط پزشکی است که از پیش با آن به طریقی آشنایی داشته‌اند.

به طور قطع فعالیت این پزشکان در عراق می‌تواند زمینه‌ساز آشنایی بیماران با آنها و در نتیجه انگیزه‌ای برای سفرشان به کشور جهت دریافت خدمات پزشکی باشد.

عراق به عنوان کشوری که طولانی‌ترین مرز را با ایران دارد و همچنین به علت وجود قربانیت‌های فرهنگی، زبانی و اعتقادی فراوان میان دو کشور، یکی از بهترین مبداهای گردشگری سلامت به ایران به شمار می‌رود.

در حال حاضر بیشترین گردشگران سلامت کشور را مراجعان عراقی تشکیل می‌دهند اما طبق گفته کارشناسان در صورت رفع برخی چالش‌ها و موانع این رقم می‌تواند چندین برابر تعداد گردشگران سلامت فعلی شود.

در گفت‌وگو با محمدباقر حکیم، رایزن فرهنگی سفارت عراق به بررسی و ارائه راه‌حلی جهت رفع این چالش‌ها پرداخته‌ایم.

■ از نظر شما مهم‌ترین قدم برای تسهیل حضور گردشگران سلامت عراقی در ایران چیست؟

شاید بتوان گفت قدم نخست برای تسهیل حضور بیماران عراقی در ایران و استفاده از این ظرفیت بالقوه که به پاس حضور پزشکان حاذق در کشور و سیستم درمانی باکیفیت ممکن شده است، بهره بردن از تبلیغات به زبان عربی است.

اگر بخواهیم بیماران عراقی را به کشور جذب کنیم، در

«جهان صنعت» در گفت‌وگو با یک جراح متخصص، چالش‌های گردشگری درمانی را بررسی کرد

سیستماتیک‌سازی؛ کلید احیای گردشگری پزشکی

پزشکان ایرانی کاملاً توانایی ارتباط با بیماران خارجی را دارند. بیماران نیز با رضایت کامل از پروسه درمان از بیمارستان خارج می‌شوند. مشکلات تماماً به قبل و بعد از بیمارستان مربوط است. وضعیت سیستم درمانی ما در مقایسه با کشورهای منطقه از وضعیت بسیار بهتری بهره‌مند است. ما می‌بینیم چه بسا بیمارانی که از کشورهایمانند ترکیه به ایران می‌آیند درمان‌های اشتباهی دریافت کرده‌اند و کیفیت کار ایرانیان بسیار بالاتر است.

در نظر بگیریید همین ترکیه نیز به نسبت دیگر کشورهای منطقه، وضعیت بسیار بهتری دارد اما با این حال کار آنها در سطح کار پزشکان ایرانی نیست.

■ **آیا بیماران کشورهای اطراف مایل به درمان در ایران هستند؟ نقش تبلیغات را در این پروسه چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

بیماران کشورهای اطراف تمایل بسیار بالایی به معالجه در ایران دارند اما شرط آن سیستماتیک ساختن این پروسه و بهبود زیرساخت‌هاست. باعث تاسف است که در حال حاضر موفق‌ترین نمونه‌های گردشگری سلامت در کشور چندین جراح زیبایی هستند که با استفاده از تبلیغات، باندهای گوناگون و هزینه‌های بالا برای تبلیغات در شبکه‌های اجتماعی عربی موفق به جذب بیماران شده‌اند. اگر بستر فراهم است چرا نباید از بیمارانی با مقاصد درمانی استفاده برد؟ در حال حاضر درصد بیماران خارجی رضایت بخش نیست؛ حتی در مقایسه با سایرین گذشته نیز ما شاهد افت تعداد بیماران هستیم. برای مثال بنده در سال‌های گذشته طی یک‌ماه دست کم دو یا سه بیمار عرب داشتم اما این رقم در سال جاری به یک یا دو بیمار طی چند ماه رسیده است که مبنای آن‌هم شناخت قبلی است چراکه سیستم تبلیغاتی ما در حال حاضر ضعیف ظاهر شده است.

لازم است تاکید کنم که در گردشگری سلامت، شناخت سیستم تبلیغاتی بازار هدف بسیار مهم است. دقیقاً باید بررسی شود که برای مثال بیماران عراقی از چه برنامه‌هایی استفاده می‌کنند؟ در چه شبکه اجتماعی فعال هستند؟ بیماران کشورهای دیگر چگونه در چه شبکه اجتماعی بستر تبلیغ مناسب‌تر است؟ علاقه‌مندی و نحوه صحیح تبلیغ در هر کدام از بازارهای هدف ما به چه شکل است؟ به نظرم پاسخ درست به این سوالات می‌تواند تأثیرات شگرفی بر سیستم جذب گردشگر درمانی ما بگذارد.

■ **به نظر شما اولویت جهت تقویت گردشگری سلامت در کشور باید چه مواردی باشد؟**

بعطور قطع سیستماتیک ساختن تمام پروسه از زمان ورود بیمار تا خروج او و تقویت زیرساخت‌ها نقش حیاتی در رونق گردشگری سلامت در کشور دارد. مشکل اقامت برای بیماران خارجی که اکثراً یک یا چندین همراه را در کنار خود دارند، از دیگر چالش‌های این حوزه به‌شمار می‌رود. در کشورهای موفق در این حوزه مانند ترکیه، بیماران از همان ابتدا سوویت مشخص خود را دارند. اکثر بیماران خارجی ما یا توسط یک دلال یا یک مترجم همراهی می‌شوند و ما هیچ اطلاعاتی از وضع سکونت آنها نداریم. اکثر بیماران عرب که در آن ناحیه هستند سکونت داده می‌شوند. سیستماتیک ساختن بیماران و مشخص ساختن دست‌کم یک یا دو بیمارستان برای بیماران خارجی می‌تواند بسیاری از مشکلات این حوزه را برطرف سازد. متأسفانه در حال حاضر نبود نظارت صحیح، آسیب‌زاست و برخی بیمارستان‌ها به‌دلیل آنکه بیماران خارجی کد ملی ندارند، هزینه‌های چند برابری از آنها دریافت می‌کنند. در نظر بگیریید که در این میان اکثر اوقات یک دلال و مترجم هم وجود دارد که خود درصد نسبتاً بالایی سود از گردشگر درمانی دریافت می‌کند. مشخص است که با وجود این شرایط نمی‌توان چندان به سوددهی این حوزه برای کشور به شیوه صحیح امیدوار بود. لازم به ذکر است این امکان وجود دارد که بتوان بدون زیرساخت‌سازی از این حوزه سود و درآمد سرشاری کسب کرد. برای مثال من چندین پزشک جوان را می‌شناسم که با فعالیت در شبکه‌های اجتماعی به زبان عربی موفق شده‌اند بیماران فراوانی را جذب کنند و در حال حاضر درآمد مناسبی داشته و مشخصاً سود بالایی کسب می‌کنند اما می‌توان با اطمینان گفت تا زمانی که زیرساخت‌ها اصلاح نشود این حرکت‌ها هرگز بصورت یک رویه عمومی در نخواهد آمد و نمی‌توان از ظرفیت‌های فراوان گردشگری سلامت به نفع کشور استفاده کرد.

■ **آیا سیستم درمانی کشور ظرفیت پذیرش بیماران خارجی در حجم بالا را دارد؟ وضعیت پزشکان و جراحان ایرانی را در مقایسه با دیگر کشورهای منطقه چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

با اطمینان می‌توان گفت که سیستم درمان کشور از زمان ورود بیمار به بیمارستان تا زمان خروج او هیچ مشکلی ندارد و جراحان و

سابقه تاریخی درخشان ایرانیان در امور درمانی بر کسی پوشیده نیست؛ از زمان‌های بسیار دور ایران به‌عنوان یکی از مراکز مهم طب در شرق جهان به‌شمار می‌رفت و مردمان بسیاری از نقاط دور یا نزدیک جهت معالجه به ایران سفر می‌کردند.

این مزیت نعمتها در طول زمان از بین نرفته است بلکه در حال حاضر نیز پزشکان ایرانی فراوانی هستند که شهرت آنان از مرزهای کشور فراتر رفته و آوازه‌های بین‌المللی دارند. حال سوال این است چگونه می‌توان از این مزیت به‌درستی و در راستای منافع کشور استفاده کرد؟ چه چالش‌هایی در این مسیر وجود دارد؟

«جهان صنعت» در گفت‌وگو با دکتر ناهید نفیسی، جراح متخصص به پاسخ برخی از این سوالات پرداخته است.

■ **از نظر شما بزرگ‌ترین چالش‌های گردشگری سلامت در کشور چه مواردی هستند؟ جهت رفع این مشکلات چه راهکارهایی را پیشنهاد می‌دهید؟**

مشخصاً دلیل اینکه گردشگری سلامت در برخی کشورها مانند ترکیه با استقبال بالایی مواجه و تبدیل به حوزه‌ای پرسود شده این است که بیمار از زمان نشستن هواپیما در حال دریافت خدمات در حوزه‌های گوناگون است.

به نظرم در ایران، سرگردانی بیماران خارج از بیمارستان را می‌توان از بزرگ‌ترین موانع رونق گرفتن گردشگری سلامت دانست. در ایران، مریض خارجی به محض خروج از هواپیما این دغدغه را دارد که چگونه پول خود را معاوضه کند؟ چگونه از کارت بانکی خود استفاده کند؟ و موارد دیگری از این قبیل نیز زیاد است.

در همین رابطه چندی پیش این امکان برای گردشگران زیارتی فراهم شد که یک کارت بانکی موقت دریافت کرده و بتوانند از آن استفاده کنند. این مساله نشان می‌دهد راحل‌های این دست مشکلات در صورت پیگیری چندان دشوار نیست و امکان حل آنها وجود دارد. زیرساخت سیستم بانکی باید به‌گونه‌ای باشد که بیمار بتواند مبلغ ارز مد نظر را با کارت بانکی خود بلافاصله به ریال تبدیل کرده و از آن استفاده کند. این موضوع که در بیمارستان‌های ما امکان استفاده از کارت بانکی بیماران خارجی وجود ندارد، موجب مشکلات زیادی شده است و می‌توان با دادن کارت موقت بانکی، نظیر کارت موقت گردشگران زیارتی به بیمار و امکان شارژ مجدد آن از حجم سرگردانی بیماران کاست.

دکتر ولی نعمتی، عضو هیات علمی دانشگاه محقق اردبیلی در گفت‌وگو با «جهان صنعت» تشریح کرد

ظرفیتهای بالقوه گردشگری سلامت ایران

■ **با توجه به اهمیت گردشگری حلال برای عرب‌زبانان، آیا ارائه خوراک‌های حلال می‌تواند در کنار گردشگری سلامت بر مزایای ایران در مسیر جذب گردشگران سلامت بیفزاید؟**

پتانسیلی که به‌خصوص برای عرب‌زبانان وجود دارد و اکثر اوقات نادیده گرفته می‌شود، بحث گردشگری حلال است. از آنجا که خدمات جانبی گردشگری در ایران حلال است، گردشگران عرب می‌توانند با فراغ خاطر از آن استفاده کنند. همچنین طب سنتی ایرانی از زمان‌های بسیار دور در سطح جهانی مطرح است و کشور ما به علت موقعیت خاص خود در حوزه گیاهان دارویی، لجن درمانی، گل درمانی، چشمه‌های آب گرم و امثالهم از جاذبیت‌های بسیاری برای گردشگران حوزه سلامت بهره‌مند است.

■ **از نظر شما مهم‌ترین موانع برای توسعه گردشگری سلامت کشور چه مواردی هستند؟**

آمار دقیقی از تعداد گردشگران وارد شده به کشور وجود ندارد و همین امر را می‌توان یکی از چالش‌های این حوزه نام برد. بدون آمار دقیق امکان برنامه‌ریزی‌های بلندمدت و در نتیجه بالفعل ساختن پتانسیل‌ها و رفع چالش‌ها وجود ندارد. جهت تهیه یک استراتژی مناسب برای افزایش تعداد گردشگران حوزه سلامت باید این مشکل برطرف شود. از دیگر چالش‌های این حوزه می‌توان به نبود متولی مشخص، موازی کاری و تداخل وظایف وزارت میراث فرهنگی، وزارت بهداشت و وزارت امور خارجه اشاره کرد. این موارد همگی دست‌به‌دست هم داده تا یک تداخل در بحث‌های اداری ایجاد شود و سرعت رشد ما در این حوزه کاهش یابد.

است. به علت چالش‌های موجود آمده در روابط دو کشور، تقاضای گردشگری سلامت از سوی این کشور با موانعی مواجه شده است. پیش از این بیشتر گردشگرانی که از سوی جمهوری آذربایجان به ایران می‌آمدند، گردشگران سلامتی بودند که استان‌های شمال و شمال غرب را برای دریافت خدمات بهداشتی و پزشکی انتخاب می‌کردند که این فرصت اکنون در دسترس نیست.

■ **کیفیت خدمات پزشکی و درمانی در کشور را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ هزینه خدمات پزشکی در ایران به نسبت کشورهای رقیب به چه شکل است؟**

کیفیت بسیار بالای خدمات بهداشتی و پزشکی در ایران از جمله مزایای کشور در حوزه گردشگری سلامت است. پزشکان متخصص ایرانی نه‌تنها در منطقه بلکه در جهان دارای شهرت بین‌المللی هستند و طبیعتاً افراد زیادی در کشورهای همسایه خواهان استفاده از خدمات این پزشکان هستند. بیمارستان‌های ایران نیز در شرایط بسیار خوبی قرار دارند و به نسبت کشورهای همسایه سطح بسیار بالاتری دارند.

باید در نظر داشت که هزینه پایین خدمات پزشکی در ایران با توجه به وضعیت ارزش پول ملی، برای گردشگران خارجی مطلوب است. این هزینه در مقایسه با دو رقیب عمده ما در منطقه یعنی امارات و ترکیه بیش از پیش مشخص می‌شود. اشتراکات فراوان فرهنگی و زبانی با این کشورها از دیگر مزیت‌های کشور به‌شمار می‌رود. برای مثال گردشگران جمهوری آذربایجان می‌توانستند به راحتی به استان‌های آذربایجان بدون نگرانی در مشکل مکالمه رفت‌وآمد کنند. از آنجا که ایران استان‌های کرد زبان، عرب زبان و ترک زبان دارد، این قضیه می‌تواند به عنوان یک مزیت بالقوه استفاده شود.

گردشگری سلامت یکی از شاخه‌های روبه رشد گردشگری است که از قضا تقاضای آن روزانه در حال افزایش است. از مهم‌ترین دلایل این امر می‌توان به مواردی مانند زندگی ماشینی، غذاهای غیرارگانیک و استرس اشاره داشت.

گردشگری سلامت یکی از حوزه‌هایی است که گردشگر برای آن هزینه بالاتری نسبت به دیگر حوزه‌های گردشگری داشته و البته حساسیت بالایی هم بر کیفیت امکانات دریافتی وجود دارد. این حساسیت‌ها در دوران پس از کرونا نیز بیشتر شده است.

ویژگی دیگر این نوع سفرها، حضور دست‌کم یک همراه در کنار گردشگران سلامت است که آورده‌های اقتصادی آن را برای کشور بیشتر می‌کند.

در این گفت‌وگو به سراغ دکتر ولی نعمتی، عضو هیات علمی دانشگاه محقق اردبیلی رفتیم و از او وضعیت گردشگری سلامت در ایران و ظرفیت‌ها و مزایای آن را جویا شدیم.

■ **از نظر شما مهم‌ترین مزیت‌های ایران در بحث گردشگری سلامت چیست و چه ظرفیتهایی در این حوزه برای کشور وجود دارد؟**

اگر بخواهیم تنها برخی از مزیت‌های پر تعداد ایران در گردشگری سلامت را نام ببریم باید به دسترسی به بازارهای مناسب در همسایگی کشور اشاره کرد. جمهوری آذربایجان در شمال، عراق در غرب، پاکستان و افغانستان در شرق همگی بازارهای بالقوه و با تقاضای بالا در حوزه سلامت به‌شمار می‌روند. خوشبختانه روابط ایران و عراق به گونه‌ای است که این تقاضا روزبه‌روز در حال افزایش است اما در بحث جمهوری آذربایجان وضعیت به گونه متفاوتی

رییس انجمن دوستی ایران و بلغارستان و از فعالان صنعت گردشگری در گفت‌وگو با «جهان صنعت» مطرح کرد

برندسازی؛ کلید رونق گردشگری سلامت

گردشگری سلامت به عنوان یکی از حوزه‌های درآمزا در حوزه گردشگری همواره طرف توجه بوده است. ایران طی چند سال گذشته مسیر طولانی را در بحث گردشگری سلامت طی کرده و ثمره این مسیر تجربه‌های تلخ و شیرین گوناگونی بوده است که علاوه بر عیارسنجی مزیت‌های فراوان کشور در این حوزه، نقاط ضعف و موانع بر سر راه را نیز مشخص کرده است. در گفت‌وگو با یعقوب قاسمی، رییس انجمن دوستی ایران و بلغارستان و از فعالان صنعت گردشگری کشور، نگاهی به فراز و فرودهای این مسیر انداختیم. وی در این گفت‌وگو به اهمیت برندسازی صحیح گردشگری سلامت در کشور تاکید کرد و نبود آمار مشخص را پاشنه‌شیل این حوزه دانست. مشروح گفت‌وگو «جهان صنعت» با رییس انجمن دوستی ایران و بلغارستان در خصوص فرصت‌ها و چالش‌های گردشگری سلامت در ایران در پی می‌آید.

■ از نگاه شما مهم‌ترین چالش‌های گردشگری سلامت در کشور چیست و ریشه این چالش‌ها را در چه مواردی می‌بینید؟

سیستماتیک نیست که بتوان جهت توسعه از آن بهره برد. شرکت‌هایی وجود ندارند که به طور تخصصی در این حوزه فعالیت کنند. شرکت‌های زیادی مجوز فعالیت در گردشگری سلامت را دارند اما هیچ‌یک به طور ویژه و متمرکز روی آن فعالیت نمی‌کنند. به طور کلی می‌توان ریشه این چالش‌ها را در موارد متعددی جستجو کرد اما مهم‌ترین آنها نبود متولی مشخص و معین است. وزارت بهداشت و وزارت میراث فرهنگی هر دو مدعی هستند که متولی اول گردشگری سلامت در کشور هستند و این موضوع منجر به مشکلات گوناگونی شده است؛ از جمله نبود آمار درست که خود بزرگ‌ترین ضربه را به برنامه‌ریزی‌های کشور در حوزه گردشگری وارد کرده است و به علت نبود متولی مشخص، هیچ‌یک از دو وزارتخانه آمار درستی ندارند که بتوانیم از روی آن آمارها اقدام به ارزیابی شرایط کنیم.

■ از نظر شما مهم‌ترین قدم برای حل چالش‌ها چیست و چه راه‌حلی‌ها را پیشنهاد می‌کنید؟

در قدم نخست برای حل چالش‌ها وزارتخانه‌های مرتبط باید به طور کامل تکلیف مسؤلیت‌ها را میان خود روشن کنند. واضح است که وزارت بهداشت نمی‌تواند به تنهایی عهددار این موضوع باشد چرا که جذب گردشگران سلامت عموماً از طریق شرکت‌های مسافرتی صورت می‌گیرد. در مرحله بعد الگو برداری از کشورهای همجوار که در حوزه گردشگری سلامت موفق عمل کرده‌اند نیز بسیار مفید است. کشورهای نظیر ترکیه، هند و حتی پاکستان در این اواخر موفق شده‌اند تا انجام یک سلسله اقدامات موفقیت‌آمیز قابل توجهی در گردشگری سلامت کسب کنند. هیچ مانعی ندارد که ما نیز آن اقدامات را بررسی و در صورت نیاز الگو برداری کنیم. از سوی دیگر نبود آمار از آن جهت به برنامه‌ریزی‌ها لطمه می‌زند که نمی‌دانیم دقیقاً کدام یک از خدمات پزشکی ما برای گردشگران سلامت جذابیت بیشتری دارد. متأسفانه در حال حاضر هیچ اطلاعات درست و قابل اتکالی در این حوزه وجود ندارد. اطلاعات صحیح که توسط کارشناسان بررسی و پردازش شده باشد، می‌تواند به مثابه یک نقشه راه برای فعالان این حوزه عمل کرده و قدم‌های بعد را مشخص کند. تحقیق و بررسی قدم نخست برای یک برندسازی صحیح است؛ این کاری است که ترکیه با صرف هزینه و سرمایه‌گذاری‌های فراوان در آن به موفقیت رسید. یک حوزه ساده مانند کاشت مو را در نظر بگیرید، ترکیه با برندسازی متمرکز بر همین عمل ساده موفق شد فراوانی به دست آورد. این در حالی است که کیفیت کار جراحان ایرانی در تمام حوزه‌ها یک سر و گردن بالاتر از کار جراحان دیگر کشورهای همسایه است و همین امر اهمیت برندسازی صحیح و شناخت بازار هدف را بیش از پیش عیان می‌کند.

رییس انجمن دوستی ایران و استرالیا و از فعالان صنعت گردشگری در گفت‌وگو با «جهان صنعت» مطرح کرد

آسیب گردشگری سلامت از ایران‌هراسی

حوزه گردشگری سلامت می‌توانستند بسیاری از گردشگران سلامت را جذب کنند اما این رقم امروز به زیر ۱۰ درصد رسیده و رقابای ما از جمله ترکیه، هند و امارات در حال پیشی گرفتن از کشورمان هستند.

تجربه نشان داده است که دفتر مسافرتی به تنهایی نمی‌تواند مسافران را به کشور جذب کند. در مرحله کلان دولت‌ها باید اقدام به ایجاد ارتباط موثر کرده و کشورها را از وجود امکانات گردشگری بسیار خوب در ایران مطلع کنند. تبیین دیپلماسی گردشگری از سمت دولت و اجرای آن در قالب تبلیغات گوناگون در کشورهای مختلف می‌تواند اولین قدم باشد. در این میان حضور در نمایشگاه‌ها و رویدادهای مرتبط با گردشگری سلامت می‌تواند برای معرفی قابلیت‌های گردشگری سلامت کشور بسیار موثر باشد. رقابای ما مانند ترکیه یا از تمام این موارد فراتر گذاشته‌اند و با جذب پزشکان فراموزی و کلینیک‌های فوق‌مدرن، اقدام به ارائه یک کلکسیون کامل از خدمات پزشکی به مسافران کرده‌اند. قیمت‌های بسیار مناسب در ایران نیز نتوانسته است مانع جذب گردشگران به ترکیه شود.

کشور امارات نیز با جذب پزشکان، به خصوص پزشکان ایرانی و توسعه بیمارستان‌ها قصد دارد به قلب گردشگری سلامت خاورمیانه تبدیل شود. در سفری که به تازگی به عنوان عضوی از هیات تجاری، اقتصادی و گردشگری ایران به همراه رییس‌جمهور محترم و وزرای همراه به تاجیکستان داشتم، متوجه شدم بسیاری از اهالی این کشور به سبب زبان و فرهنگ مشترک خواهان درمان در ایران هستند. آنها به دنبال شرکت‌های مطمئن و دارای مجوز در این حوزه هستند اما حضور گسترده دلالتان و نبود نظارت سیستماتیک مانع این امر شده است. موضوع دردناک‌تر مهاجرت پزشکان حاذق ایرانی به کشورهای همسایه است که می‌تواند در آینده لطمه فراوانی به گردشگری سلامت کشور بزند. امیدواریم اقدامات دولت محترم برای ارتقای تعاملات با جهان بتواند زمینه‌ساز شکوفایی مجدد گردشگری سلامت در کشور و درخشش نام ایران و ایرانی شود

گردشگری سلامت یکی از پرتقاضاترین شاخه‌های گردشگری در جهان است. تقریباً تمامی کشورهای دارای نظام سلامت منسجم، پزشکان مجرب و بیمارستان‌های پیشرفته، در تلاش هستند با تبلیغات هدفمند از مزایای گوناگون این حوزه نهایت استفاده را ببرند.

در گفت‌وگو با رقیه حاتم‌پور، فعال حوزه گردشگری و رییس انجمن دوستی ایران و استرالیا به مزیت‌های بی‌نظیر کشور و راهکارهای استفاده تمام و کمال از این مزیت‌ها پرداخته‌ایم. وی تبلیغات منفی علیه ایران را دشمن اصلی گردشگری کشور دانست؛ مشروح این گفت‌وگو در پی می‌آید.

■ ایران در کدام یک از حوزه‌های مزیت‌رقابتی دارد؟

حوزه‌ای از گردشگری سلامت که کمتر به آن توجه می‌شود، موضوعات مرتبط با سلامت روح و روان است که درمان‌های گوناگونی مانند آبدرمانی‌ها، اتاق‌های نمک، انواع ماساژ و به طور کلی سلامت عمومی بدن را شامل می‌شود. این فرصت برای کشورهایمان مانند ایران که چشمه‌های معدنی، کوهستان‌های غنی، رسوبات گوگرد، آب‌های دارای منیزیم و سایر املاح معدنی را دارند یک فرصت ایده‌آل به شمار می‌رود. ایران کشوری بزرگ با انواع نعمت‌های گوناگون طبیعی، تاریخی، معدنی، آب‌های جوشان و کوه‌ها است. آب‌های معدنی در سراسر ایران و چشمه‌های گوناگون معدنی در هر نقطه کشور از مزیت‌های بسیار مهم در بحث گردشگری سلامت به شمار می‌روند. در کنار این نعمت‌های خدادادی، پزشکان حاذق و متخصص که بسیاری شهرت جهانی دارند متوجه شده که ایران در کانون توجه متقاضیان گردشگری سلامت قرار بگیرد. از سوی دیگر وجود بیمارستان‌های تخصصی و مراکز درمانی که در آن ایده‌های نوآورانه به مرحله اجرا گذاشته می‌شود موجب شده که ایران به کیفیت شاخصی در حوزه گردشگری سلامت خاورمیانه دسترسی پیدا کند. کشورهای همسایه واقع در شمال کشور، عراق، پاکستان، افغانستان و کشورهای حوزه خلیج فارس علاقه فراوانی به تبادل گردشگر سلامت با ایران دارند.

■ مهم‌ترین مشکلات گردشگری سلامت کشور شامل چه مواردی است؟

متأسفانه وجود تبلیغات منفی فراوان علیه ایران با هدف مخدوش کردن چهره کشورمان در دیدگاه جهانیان به گردشگری کشور لطمه زده و تعداد گردشگران به هر نوع آن محدود شده است. گردشگری سلامت نیز از این امر مستثنا نیست. در سال‌های گذشته فعالان

خرمشهر و آبادان - اردیبهشت ۱۴۰۴

ساختار سازمانی

همایش بین المللی «فرصت های سرمایه گذاری در گردشگری پزشکی» شهرهای خرمشهر و آبادان

